

DELÅRSRAPPORT APRIL 2019

REGION
NORBOTTEN

4 maj 2019 - På båda sidor om Sunderby sjukhus pågår byggnationer - ett akutsjukvårdshus och ett psykiatrihus.
År 2022 ska allt vara klart, alla verksamheter inflyttade och sjukhusparken återställd.

Titel: Delårsrapport, april 2019
Omslag foto: Mikael Thörnkvist, Northworks

Innehållsförteckning

Inledning	3
Måluppfyllelse.....	4
Samhälle	7
Medborgare.....	18
Verksamhet	28
Medarbetare.....	38
Ekonomi	48
Vårdproduktion	62
Stiftelser och bolag	64
Ekonomisk redovisning.....	67

Inledning

Region Norrbotten arbetar dagligen med att förbättra norrbottningarnas hälsa och ge bättre vård. Vi vill att alla ska ha det bästa livet och bästa hälsan i Norrbotten. Under första kvartalet 2019 har regionen tagit fram ett åtgärds paket med 118 punkter som beskriver hur Region Norrbotten ska bidra till förverkligandet av Norrbottens folkhälsostراتيجية. Åtgärds paketet utgör samtidigt regionens beskrivning av hur "Stöd att främja hälsa" i strategin Framtidens hälsa och vård, 2035 ska förverkligas.

I april 2019 genomfördes regionens första Utveckla Norrbotten konferens. Årets tema var den regionala utvecklingsstrategin för Norrbotten 2030 som fullmäktige beslutade om i februari 2019. Många aktörer har deltagit i arbetet med att ta fram strategin och intresset för genomförandet var stort. Utvärderingen av konferensen, som besvarats av 42 procent av deltagarna, visade att en övervägande majoritet var mycket nöjda med konferensen.

AI-stödet för Folktandvården Direkt samt mobil självcheckning och betalning är två nya digitala lösningar som regionen lanserat under 2019. Lanseringarna är en del av Region Norrbottens digitaliseringsstrategi som syftar till att visa vägen och stärka förutsättningar för digitaliseringen inom regionens hälso- och sjukvård.

Den totala sjukfrånvaron bland regionens anställda per sista april 2019 är 5,1 procent. Det är en minskning med 0,9 procentenheter jämfört med samma period föregående år. Utvecklingen tyder på att regionens satsning på tidiga insatser gett resultat.

Regionens verksamhetsmodell har under våren 2019 uppdaterats för att på ett bättre sätt stödja verksamheterna i arbetet med att leda utvecklingsarbetet.

Mål och måluppfyllelse

God ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen ska kommuner och regioner ha en god ekonomisk hushållning i sina verksamheter. För Region Norrbotten innebär det ur ett finansiellt perspektiv, att det inte är tillräckligt att uppnå kommunallagens balanskrav. Det krävs positiva resultat för att skapa en långsiktig hållbar ekonomi. Ur ett verksamhetsperspektiv innebär god ekonomisk hushållning att regionen har en effektiv verksamhet där tillgänglighet, kvalitet, erfarenheter, nöjdhet och kostnader värderas i ett sammanhang.

Resultaten för styrmått, kontrollmått och aktiviteter ger tillsammans en samlad bedömning av måluppfyllelsen för de strategiska målen.

Den samlade bedömningen av de strategiska målen för perioden visar att ett av de 17 strategiska målen helt har uppnåtts, 14 har delvis uppnåtts medan två inte har nått upp till målsättningen. En sammanvägning av måluppfyllelsen för regionens finansiella mål och verksamhetsmål resulterar i bedömningen att Region Norrbotten har en delvis god ekonomisk hushållning. Det är de finansiella målen som har försämrats.

Samhälle		Medborgare		Verksamhet		Medarbetare		Ekonomi		
Strategiska mål	Styr-mått	Strategiska mål	Styr-mått	Strategiska mål	Styr-mått	Strategiska mål	Styr-mått	Strategiska mål	Styr-mått	
Hållbart nyttjande av resurser		Goda och hållbara rese- och transport-möjligheter		Hållbar förnyelse		Hållbar kompetens-försörjning	▲	Långsiktigt hållbar ekonomi	▼	
									▼	
			▲		▶		▲		▶	
	▼				▲				▲	
Ett starkt närings-liv för hållbar tillväxt	▲	Ett rikt och brett kulturliv		En effektiv, säker och hälsofräm-jande verksamhet med god kvalitet	▲	Ledar- och medar-be-tarskap för förnyelse		Kostnads-effektiv verksamhet		
					M K ▲		▲		▼	
Goda livsvill-kor och jämlik hälsa som grund för ett attraktivt Norrbotten		Stöd att främja hälsa	M K ▶		M K ▲	Hälso-främjande arbetsvillkor	▲		Kostnads-effektiv verksamhet	▼
	▲		▲		▲		▲			▲
			▼	M K ▼	▲	▲	▲			
			M K ▲				▲			
Tydligt regionalt ledarskap		En god, jämlik och samordnad vård	▲	Nöjda och delaktiga patienter	▲				▲	
			▲		▼				▼	
			▼	▲	▲					
			▼	▲	▲					
			▲	▲	▲					
			M K ▶	M K ▲	▲					
			M K ▲	M K ▲	▲					

■ Målet har uppnåtts ■ Målet har delvis uppnåtts
■ Målet har inte uppnåtts ■ Målet bedöms ej för perioden

Läsanvisningar

I de följande avsnitten presenteras förvaltningsberättelsen för Region Norrbotten. Presentationen följer regionens styrmodell och är en beskrivning av verksamhetens resultat utifrån perspektiven Medborgare, Verksamhet, Kunskap och förnyelse, Medarbetare och Ekonomi.

Strategiska mål är strävansmål som tydliggör vad regionen behöver inrikta sig på för att nå visionen. De strategiska målen är fastställda av regionfullmäktige som också har lyft fram framgångsfaktorer för att nå de strategiska målen.

Styrmått är målsatta mätvärden som ska bidra till värderingen av de strategiska målen

Kontrollmått är kompletterande mått som ska bidra till värderingen av resultaten och utvecklingen av de strategiska målen.

Den sammanfattande bedömningen av måluppfyllelsen av de strategiska målen är en samlad bedömning, vilket innebär att resultatet för enskilda styrmått och kontrollmått inte nödvändigtvis får avgörande genomslag på måluppfyllelsen, utan även andra faktorer påverkar.

Bedömningen av styrmåtten görs med färgmarkeringar och utvecklingspilar enligt nedan.

Måluppföljning av styrmått som är nyckeltal eller liknande:

	Målet har uppnåtts
	Definition: Resultatet ska vara lika med målet eller bättre
	Målet har delvis uppnåtts
	Definition: Resultatet är bättre än ingångsvärdet men når inte målet
	Målet har inte uppnåtts
	Definition: Resultatet är som ingångsvärdet eller sämre
	Måttet bedöms ej för perioden
	Förbättring
	Definition: Resultatet är bättre än ingångsvärdet
	Oförändrat
	Definition: Resultatet är lika som ingångsvärdet
	Försämring
	Definition: Resultatet är sämre än ingångsvärdet

Måluppföljning då styrmåttet är en aktivitet:

	Aktiviteten är slutförd
	Aktiviteten är påbörjad
	Aktiviteten har inte påbörjats
	Måttet bedöms ej för perioden

Samhälle

Perspektivet SAMHÄLLE beskriver hur förutsättningar för Norrbottens utveckling ska tas till vara med befolkningens bästa i fokus. Här behövs samverkan med kommuner, myndigheter och andra aktörer för att uppnå målen.

Region Norrbotten har det regionala utvecklingsansvaret. Det innebär uppgifter och uppdrag inom

områdena regional tillväxt, infrastruktur samt kompetensförsörjning. Kultursamverkansmodellen ligger till grund för regionens arbete med regional kulturutveckling. I uppdragen ligger ansvaret att samordna länets aktörer i utvecklingsarbetet. Sammanfattande bedömning av måluppfyllelse i strategiska mål

Sammanfattande bedömning av måluppfyllelse

	Strategiskt mål	Framgångsfaktor
●	Hållbart nyttjande av resurser (RS, RUN)	Näringsutveckling med miljönytta (RUN)
		Minskning av klimatpåverkande utsläpp och omställning till förnyelsebara energikällor (RS, RUN)
		Ett samlat utbildningsutbud i länet som matchar arbetslivets behov av kompetens (RUN)
●	Ett starkt näringsliv för hållbar tillväxt (RUN)	Stärka miljöer för innovationer och entreprenörskap (RUN)
		God tillgänglighet till fysisk och digital infrastruktur (RUN)
●	Goda livsvillkor och jämlik hälsa (RS, RUN)	Norrbottningar är delaktiga i samhällets utveckling (RUN)
		Region Norrbotten samverkar med andra för en förbättrad folkhälsa (RS)
		Samverkan med kommunerna gällande kulturplanens genomförande (RUN)
		Ett aktivt arbete med ett kommunikationskoncept för Norrbotten (RUN)
●	Tydligt regionalt ledarskap (RS, RUN)	Beslut på nationell och EU-nivå ska vara gynnsamma för Norrbotten (RS, RUN)

Hållbart nyttjande av resurser

Den samlade bedömningen av måluppfyllelsen är att målet inte är helt uppfyllt men att de aktiviteter som har påbörjats bidrar till att målen kan uppfyllas på längre sikt. Bland annat har regionen beslutat att medfinansiera ett antal projekt som syftar till att stärka näringslivsutveckling med miljönytta som mål och framtagning av teknik/metoder som ska minska klimatpåverkan. En länsstrategi för klimat och energi är under framtagande och förväntas resultera i ökad samsyn och koordinering av insatser inom området. Aktivitet görs även för att stärka utbildningsutbudet i länet så att det ska matcha arbetslivets behov av kompetens.

Vid årets slut bedöms målet vara uppnått.

Ett starkt näringsliv för hållbar tillväxt

Den samlade bedömningen av måluppfyllelsen är att målet inte är helt uppfyllt men att de aktiviteter som har påbörjats bidragit till att målen kan uppfyllas på längre sikt. Bland annat läggs grunden för Norrbottens arbete med entreprenörskap och innovationer i och med den regionala innovationsstrategi som har tagits fram och som varit ute på remiss. Under perioden har även insatser gjorts för att skapa förutsättningar för god tillgänglighet till fysisk och digital infrastruktur.

Vid årets slut bedöms målet vara uppnått.

Goda livsvillkor och jämlik hälsa som grund för ett attraktivt Norrbotten

Den samlade bedömningen av måluppfyllelsen är att målet inte är helt uppfyllt men att de aktiviteter som har påbörjats bidrar till att målen kan uppfyllas på längre sikt. Bland annat har ett material tagits fram för att möjliggöra breda diskussioner om Norrbottens utmaningar framöver. På lång sikt skapar det förutsättningar för att norrbottningen ska vara delaktig i samhällets utveckling. Samverkan med kommunerna är viktiga för genomförande av kulturplanen och träffar sker kontinuerligt mellan kommunerna och regionen. Under perioden januari till april har arbetet med att ta fram ett kommunikationskoncept för Norrbotten intensifierats.

Vid årets slut bedöms målet inte vara helt uppfyllt då detta mål förutsätter hög grad av samverkan med andra aktörer och handlar om långsiktiga processer.

Tydligt regionalt ledarskap

Den samlade bedömningen av måluppfyllelsen är att målet inte är helt uppfyllt men att de aktiviteter som påbörjats bidrar till att målen kan uppfyllas på längre sikt. Region Norrbotten har fattat beslut om ett långsiktigt påverkansarbete och skapar på så sätt förutsättningar för att beslut på nationell och EU-nivå ska vara gynnsamma för Norrbotten.

Vid årets slut bedöms målet vara uppnått.

Hållbart nyttjande av resurser

FRAMGÅNGSFAKTOR: Näringsutveckling med miljönytta

Elnätsanalys

Region Norrbotten har tillsammans med Vattenfall, Skellefteåkraft och Node Pole inlett arbetet med en elnätsanalys för att göra en översyn över elnätets kapacitet och utvecklingsbehov. Under första delen av året har aktiviteterna bestått av insamling av kunskap, både vad gäller nuläge och framtid. Under våren kommer ett antal workshops att genomföras i länet för att få inspel från kommunerna gällande deras bedömning av elnätets funktion och behov. Under hösten kommer dokumentering av genomförda analyser och slutsatser att presenteras. Eventuella fördjupningar genomförs i slutet höst/vinter 2019.

Elnätets kapacitet är viktigt för att vara attraktiva för elintensiva näringar men också för att klara en omställning till fossilfria bränslen.

Klimat- och energistrategi för samsyn

Länsstyrelsen ansvarar för att ta fram en ny klimat- och energistrategi. Region Norrbotten har tillsammans med andra aktörer i länet deltagit i detta arbete och lämnat synpunkter på innehållet för att tillsammans skapa en bred förankring i frågorna. Strategin kommer att beslutas under hösten 2019.

Styrmått		Mål 2019	Måluppfyllelse	Utveckling
Aktivitet: Elnätsanalys för att Norrbotten ska vara attraktivt för etableringar av elintensiva näringar.	RUN	Analys genomförd		

FRAMGÅNGSFAKTOR: Minskning av klimatpåverkande utsläpp och omställning till förnyelsebara energikällor

Projekt inom miljöområdet

Under perioden januari till april 2019 har Region Norrbotten beviljat medel till fyra projekt vars huvudsyfte har varit att uppnå positiv miljöpåverkan. Två av projekten har Energikontor Norr som projektägare; Konkurrenskraft 2030 - Affärsstrategisk dialog för ökad energieffektivitet samt Behovsdriven innovation. Projektet Konkurrenskraft 2030 riktar sig till små och medelstora företag (SMF) med upp till 50 anställda. Projektet ska hjälpa SMF i länet att hitta den väg till hållbarhet som passar det enskilda företaget bäst, och stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi genom att utveckla kompetens och arbetssätt om hållbar utveckling.

Projektet Behovsdriven innovationsplattform syftar till att ge SMF i länet möjlighet att presentera sina lösningsförslag inom energi- och klimatområdet till potentiella nya kunder. Genom att erbjuda SMF inom energi- och klimatområdet en öppning till nya affärsrelationer stärks länets näringsliv. Det medför också en miljövinst för Norrbotten i form av smartare och mer effektiva energi- och klimatlösningar hos företag och offentliga aktörer i länet, vilket i sin tur minskar utsläppen.

I övriga två projekt som beviljats medel är Luleå Tekniska Universitet projektägare. Projektet ON-SITE syftar till att bidra till att lösa flera problem kopplade till små avloppssystem. Många små avlopp är undermåliga idag och bidrar till övergödning av insjöar/vattendrag och Östersjön, samt klarar inte av alla föroreningar. ON-SITE projektet kommer därför att utveckla innovativa bioteknikprocesser för att förbättra reningen i små avloppsanläggningar.

Projektet CINEMA - Towards circular economy via eco-design and sustainable remanufacturing syftar till att identifiera de produkter som har stor potential för eco-design, utveckla cirkulära affärsmodeller och

utnyttja avancerad additiva tillverkningsprocesser i olika fallstudier (case) för att demonstrera möjligheter för återtillverkning. Tillämpning av cirkulära ekonomiprinciper ger många nya möjligheter för små och stora företag i länet att utveckla affärer, banbrytande miljöeffektiva industriella innovationer och lösningar till en global marknad.

Satsningar för att möjliggöra omställning till fossilfri tillväxt

Under perioden har regionen arbetat med att skapa goda möjligheter för en omställning till fossilfri tillväxt. Genom samarbete med det kommun- och regionägda bolaget Investeringar i Norrbotten har länets erbjudande till internationella investeringar med fokus på länets styrkor och hur de kan bidra till fossilfri tillväxt globalt utvecklats. Arbetet går under namnet Demo North.

Samarbete med Hushållningssällskapet

I samarbete med Hushållningssällskapet har Regionen vidareutvecklat vårt erbjudande för livsmedelproduktion ur ett hållbart perspektiv, särskilt arbetet med landbaserad fiskodling ser lovande ut. Produktionen av bioenergi i samverkan med jord- och skogsbruket har bland annat skett i samverkan med ett näringslivskluster i Boden där fokus ligger på att utveckla biokol.

Nära mat för mer närodlad konsumtion

Regionen samarbetar tillsammans med Norrbottens Kommuner och länsstyrelsen med genomförandet av den regionala livsmedelsstrategin; Nära mat. Arbetet fortlöper enligt plan och börjar ge resultat. Under perioden januari till april har en kommunikationsplattform utvecklats för att öka konsumtionen av närodlad.

Styrmått		Mål 2019	Måluppfyllelse	Utveckling
Användning av videokonferens via RPD och Skype inom Region Norrbotten	RS	Öka med minst 200 % jmf med 2013 år 2020		
Aktivitet: Framtagning av klimat- och energistrategi för Norrbotten	RUN	Strategi antagen		

FRAMGÅNGSFAKTOR: Ett samlat utbildningsutbud i länet som matchar arbetslivets behov av kompetens

Stärkt samarbete mellan näringsliv och utbildningsaktörer

Region Norrbotten har under perioden fokuserat på att stärka samverkan mellan näringsliv och utbildningsaktörer. Dialoger mellan de två är genomförda och fler planeras under året. Behovet av utveckling av validering har blivit tydligare och ett valideringscentrum i samverkan med kommunerna i länet planeras. Samverkan med Bodens kommun är strategisk för att uppnå effekt. Förändringarna i Arbetsförmedlingens arbete bevakas noggrant där det antas ge effekt på kommunerna och regionens arbete.

Styrmått		Mål 2019	Måluppfyllelse	Utveckling
Antal lediga jobb per arbetslös i Norrbotten	RUN	Positiv trend		

Ett starkt näringsliv för hållbar tillväxt

FRAMGÅNGSFAKTOR: Stärka miljöer för innovationer och entreprenörskap

Antal inkomna ansökningar ökar

Antalet inkomna ansökningar till projektstöd och företagsstöd har ökat och har för första tertiet överstigit sista tertiet 2018. Det visar på en ökad efterfrågan och stärkt utvecklingsvilja.

För att utveckla branschsamverkan har en särskilt utlysning för Kulturella och Kreativa Näringar (KKN) genomförts.

Insatser görs för att öka små och medelstora företags export

En analys av regionens näringsliv är genomförd inom ramen för Regional förnyelse. Analysen visar bland annat på att små och medelstora företags export minskar från en redan låg nivå. Insatser genom att introducera internationaliseringscheckar och tillgänglig rådgivning genom exportsamverkan är genomförd.

Styrmått		Mål 2019	Måluppfyllelse	Utveckling
Antal inkomna ansökningar och antal projektägare som mått på regionalt engagemang för utveckling: - Projektstöd - Företagsstöd	RUN	Öka		

FRAMGÅNGSFAKTOR: God tillgänglighet till fysisk och digital infrastruktur

Bredbandsutbyggnad

Under årets första månader kan någon bredbandsutbyggnad inte ske på grund av tjäle i marken. Det har under perioden genomförts strategiska satsningar i Pajala som har varit pilotkommun för Bredbandslyftet, som är regeringens utbildningsinsats till kommuner som vill se över strategiska vägval i bredbandsfrågor. Kommuner har fått möjlighet att söka till en ny omgång av Bredbandslyft. Bodens kommun har visat intresse. Region Norrbotten och IT Norrbotten har tagit fram en gemensam kommunikativ målbild för att öka samverkan mellan parterna kring digitalisering.

Projekt för ökad mobiltäckning

Region Norrbotten är en part i projektet #fulltäckning som drivs av Luleå tekniska universitet i samarbete med myndigheter, näringsliv och andra universitet. Projektet har i april genomfört en lyckad test av mobiltäckning på Kungsleden. Den visar att det är möjligt att få en bra täckning på vandringsleder i fjällmiljö, så att den "digitala leden" följer den fysiska vandringsleden.

I projektet Täckningskollen som Region Norrbotten driver tillsammans med alla länets kommuner som tidigare gjort mätningar av mobiltäckning med hjälp av sopbilar. Mätningarna fortsätter nu utanför vägnätet i samverkan med näringslivskontoren, som via sina kontaktnät informerar om möjligheten att mäta mobiltäckning där företagen upplever sig ha otillfredsställande mobiltäckning.

Styrmått		Mål 2019	Måluppfyllelse	Utveckling
Aktivitet: Följa arbetet med att kartlägga bredbandsutbyggnaden i Norrbottens län både mobiltäckning, anslutningar till fastfiberbroadband, samt radiolänk.	RUN	Säkerställa insatser för ökad bredbandsutbyggnad		

Goda livsvillkor och jämlik hälsa

FRAMGÅNGSFAKTOR: Norrbottningar är delaktiga i samhällets utveckling

Utveckla deltagandet i regional utveckling

Under första kvartalet 2019 har ett studiematerial med utgångspunkt i Norrbottens regionala utvecklingsstrategi arbetats fram. Materialet Norrbotten för alla har utvecklats i samarbete mellan Norrbottens Bildningsförbund och Region Norrbotten. Materialet distribueras till pilotkommunerna Kalix och Piteå digitalt via webbportalen www.norrbottenforall.se. Test av materialet kommer ske i pilotkommunerna under april-juni via fem studiecirkel för vuxna på två folkhögskolor, allmän linje samt i en gymnasieklass i år 3. I juni sker utvärdering med deltagare och handledare. Därefter sker vidareutveckling av materialet samt spridning till övriga kommuner i Norrbotten.

Utveckla Norrbotten – en mötesplats för Norrbottens utveckling

I april genomfördes regionens första Utveckla Norrbotten konferens. Det är en återkommande mötesplats för regional utveckling som kommer äga rum på olika platser i länet. Förutom att samla aktörer som arbetar med regional utveckling är regionens syfte med konferensen att synliggöra länets resurser och styrkor, skapa lärande och kunskapsutbyte samt inspirera och lyfta goda exempel från och utanför länet. Årets tema var den regionala utvecklingsstrategin för Norrbotten 2030 (RUS) som fullmäktige beslutade om i februari 2019. Många aktörer deltog i arbetet med att ta fram strategin och intresset för genomförandet var stort. Konferensen samlade ca 250 personer från bland annat samtliga länets kommuner, Trafikverket, Länsstyrelsen, studieförbund, Luleå tekniska universitet och privata aktörer.

Förutom inspirerande föreläsare fick konferensdeltagarna delta på en valbar workshop som utgick från insatsområdena i RUS som är hög livskvalitet i attraktiva miljöer, hållbara transporter och tillgänglighet, flexibel och väl fungerande kompetensförsörjning samt smarta, hållbara innovationer och entreprenörskap. I samband med konferensen Utveckla Norrbotten användes en mötesapp för att möjliggöra interaktion med deltagare och föreläsare samt minska tryckkostnader och pappersanvändning.

Utvärderingen av konferensen, som besvarats av 42 procent av deltagarna, visade att en övervägande majoritet var mycket nöjda med konferensen. Flera deltagare har gett konstruktiv kritik som Region Norrbotten tar med i planeringen inför nästa evenemang.

Utveckla Norrbotten spelades in och direktsändes via Region Norrbottens webbplats.

Då det är viktigt för Region Norrbotten att arrangera konferenser och event i länet kommer mötesplatsen Utveckla Norrbotten att arrangeras på olika platser. Nästa gång blir i Arvidsjaur 22-23 april 2020 på Hotell Laponia.

Process för att skapa överenskommelse mellan Region Norrbotten och civila samhället

Regionala utvecklingsnämnden har beslutat om att finansiera ett projekt som ska initiera och skapa former för en mer formaliserad och systematiserad samverkan mellan civila samhället och offentlig sektor. Aktörerna som deltar är Social Ekonomi övre Norrland (SEÖN), Region Norrbotten och Länsstyrelsen i Norrbotten.

Styrmått		Mål 2019	Måluppfyllelse	Utveckling
Medborgardialoger	RS	Öka		
Antal kommuner där vuxna och unga i gymnasiet årskurs 3 erbjuds studie-cirkel/undervisning kopplat till utmaningar och möjligheter beskrivet i regionala utvecklingsstrategin	RUN	2		
Regiondirektörens kontrollmått			Mål 2019	
Aktivitet: Process för att skapa överenskommelse mellan RN och civila samhället, 2018-2020		RUN	Följa utvecklingen	

FRAMGÅNGSFAKTOR: Region Norrbotten samverkar med andra för en förbättrad folkhälsa

Hälsan i länet är inte jämlik och därmed är den delen av målsättningen ännu inte uppfylld. Det tar tid att påverka hälsan i befolkningen. På sikt bedöms dock effekter kunna ses och utvecklingen mot en jämlikare hälsa i länet bör kunna följas. Många insatser görs i samverkan med andra aktörer i länet, såsom samverkan där riktade insatser görs inom främjande av psykisk hälsa bland barn och unga, samverkan kring hälsofrämjande skolutveckling och mer övergripande samverkan som rör det regionala jämställdhetsarbetet. En regional handlingsplan för genomförande av Norrbottens folkhälsost strategi finns framtagna och arbetet fortsätter i alla delar i samhället. Eftersom att hälsan tar tid att påverka bedöms inte målet om en jämlik hälsa vara uppfyllt vid årets slut.

SAM-modellen- ett arbete för barn och ungas psykiska hälsa i Norrbotten

SAM är en arbetsmodell för regionala och lokala aktörer att samverka för barn och ungas hälsa. Genom främjande och förebyggande insatser syftar SAM till att förbättra barn och ungas psykiska hälsa i Norrbotten. Samverkan sker med lokala aktörer i Piteå, Älvsbyn och Arjeplog. Exempel på lokala aktörer är skola, elevhälsa, socialtjänst, MVC/BVC, ungdomsmottagning, kvinno- och tjejjour samt svenska kyrkan. Samverkan sker även med externa regionala aktörer som Länsstyrelsen, Norrbottens kommuner, projektet Hälsoskolan (där Region Norrbotten, Norrbottens kommuner och Luleå Tekniska Universitet ingår) samt Norrbottens idrottsförbund/SISU.

Ett tvåårigt projekt med syfte att införa SAM-modellen i Piteå har avslutats vid årsskiftet. Projektet resulterade i att SAM-modellen har implementerats i kommunens ordinarie verksamhet. Bland annat i form av en undergrupp till kommunens folkhälsoråd med särskilt fokus barn och ungas hälsa. Ett antal metoder med syfte att stärka barn och ungas psykiska hälsa har också implementerats av bl.a. elevhälsan. Utbildningssatsning i metodmaterialet Machofabriken har genomförts med lokala aktörer från Piteå och Älvsbyn. Syftet med metodmaterialet är att främja jämställdhet, förebygga psykisk ohälsa samt våld. Insatsen väckte intresse hos fler aktörer runt om i länet. Den stora efterfrågan har genererat ett nära samarbete med Norrbottens idrottsförbund/SISU där en större utbildningssatsning för aktörer från hela länet planeras till hösten år 2019. I Älvsbyn har samverkan med förskolan även lett till att personal och föräldrar erbjudits föreläsning och studiecirkel på temat normer och likabehandling. Även här har intresset varit stort och ytterligare insatser efterfrågas.

Satsningen på att utbilda fler instruktörer i metoden MHFA (Första hjälpen till psykisk hälsa) fortsätter. Under år 2018 utbildades tre instruktörer med syfte att arbeta mot riskgrupper för suicid, exempelvis samer, HBTQ-personer och asylsökande. Under våren 2019 har ytterligare två instruktörer utbildats med syfte att arbeta på en mer generell nivå. Utbildningen kommer erbjudas till vuxna som möter barn och unga inom exempelvis skola, fritid och civilsamhälle.

Tobaksfri duo – en metod för tobaksfria barn och unga

Arbetet med Tobaksfri duo, en vetenskapligt utvärderad metod för att främja tobaksfrihet hos barn och unga, har drivits av Folkhälsocentrum och Folk tandvården sedan år 2009. Tobaksfri duo används nationellt och är framtagna av Västerbottens läns landsting som firade 25 år med metoden förra året. Metoden är skolbaserad och bygger på kontraktsskrivning mellan elev och en vuxenpartner (t.ex. en familjemedlem, släkting eller lärare) där båda lovar att hålla sig tobaksfria. Kontraktet följs upp årligen med hjälp av en skriftlig försäkran. Alla elever som väljer att skriva kontrakt med Tobaksfri duo får tillgång till olika förmåner och rabatter samt chans att delta i olika tävlingar och utlottningar.

Folk tandvården ansvarar för introduktion av metoden till åk 6 genom ett klassbesök där eleverna även får ta del av information om tobakens skadeverkningar. Folkhälsocentrum erbjuder kompletterande besök under högstadiet och sedan år 2014 uppstart av metoden på intresserade gymnasieskolor. Introduktionsbesöken sker till största del under vårterminen. Förra året besöktes 55 st klasser i åk 6 av Folk tandvården samt 46 st klasser i åk 1 på gymnasiet av Folkhälsocentrum. Arbetet fortsätter på samma sätt under år 2019.

118 åtgärder för en förbättrad folkhälsa

I slutet av 2018 antog Region Norrbotten, Norrbottens Kommuner samt Länsstyrelsen en gemensam regional handlingsplan som beskriver på vilket sätt organisationerna ska bidra till förverkligandet av Norrbottens folkhälsost strategi. Region Norrbotten har under första kvartalet 2019 tagit fram ett åtgärds paket med 118 punkter som beskriver hur den egna organisationen ska bidra till förverkligandet av Norrbottens folkhälsost strategi. Det rör sig om åtgärder och aktiviteter som regionen ska genomföra under 2018-2022. Ibland själv, men ofta tillsammans med någon annan regional aktör som Länsstyrelsen, Svenska kyrkan, Norrbottens idrottsförbund, SISU idrottsutbildarna och Luleå tekniska universitet. Samtliga organisationer har under flera år arbetat med att förbättra folkhälsan var för sig men har nu enats om ett mer samordnat regionalt stöd för en förbättrad och mer jämlik och jämställd folkhälsa. Åtgärds paketet utgör samtidigt Regionens beskrivning av hur "Stöd att främja hälsa" i strategin Framtidens hälsa och vård, 2035 ska förverkligas. Region Norrbotten, tjänstepersoner samt regionråd ingår sedan våren 2019 i Jämställdhetsdelegationen, en grupp som Länsstyrelsen i Norrbotten ansvarar för och som ska se över den regionala jämställdhetsstrategin, som i sin tur kopplas ihop med folkhälsost strategin och arbetet för god och jämlik hälsa.

Hälsoskolan - samverkan kring hälsofrämjande skolutveckling

Hälsoskolan som genomförs genom stöd från Riksbankens Jubileumsfond, sammanfogar utveckling och forskning och är ett samarbete mellan Norrbottens Kommuner, Region Norrbotten och Luleå tekniska universitet. Hälsoskolan har det övergripande syftet att bygga en hälsofrämjande samverkansorganisation för barn och unga, som får genomslag i hela länet. Under de första månaderna år 2019 har en spridningskonferens hållits och nätverksträffar för skolor som deltar har genomförts.

Region Norrbotten har i mer än tio år samarbetat med länets skolsköterskor, för att kunna tillgängliggöra information om elevers hälsa och levnadsvanor, inhämtat från elevhälsosamtalen. En del av Hälsoskolans inriktning är att stödja en mer systematisk koppling av informationen mot det systematiska kvalitetsarbetet i länets skolor. Hälsoskolan beforskar också data från elevhälsosamtalen, för att få mer kunskap om hälsa och levnadsvanor bland barn och unga, och för att därmed också få indikationer på hur ett hälsofrämjande arbete bäst bör riktas och utformas. Under årets första månader publicerades den första vetenskapliga artikeln baserad på Norrbottens elevhälsosamtal: Positive self-reported health might be an important determinant of student's experiences of high school in northern Sweden.

Styrmått		Mål 2019	Måluppfyllelse	Utveckling
Antal kommuner där Region Norrbotten ingår i samverkan lokalt för förbättrade levnadsvanor	RS	2		

FRAMGÅNGSFAKTOR: Samverkan med kommunerna gällande kulturplanens genomförande

Forum för samarbete för Norrbottens kulturutveckling

Norrbottens lokala kulturliv byggs upp av Norrbottens kommuner och Region Norrbotten arbetar tillsammans med kommunerna för samverkan och utveckling av kulturområdet i Norrbotten. Ett viktigt forum för samtal och uppföljning av arbetet med överenskommelse för kulturplanens genomförande är kommun- och regionträffarna som genomförs regelbundet. Träffarna samlar regionens och kommunernas kulturchefer och tjänstepersoner för dialog, samverkan och nulägesavstämning. I samband med nästa sammankomst kommer det behov av politisk förankring om överenskommelser som kommunerna uttryckte 2018 att följas upp och nästa steg i arbetet att fastställas.

Styrmått		Mål 2019	Måluppfyllelse	Utveckling
Antal av länets kommuner som har överenskommelse med Region Norrbotten om kulturplanens genomförande	RUN	3	◆	

FRAMGÅNGSFAKTOR: Ett aktivt arbete med ett kommunikationskoncept för Norrbotten

Kommunikationskoncept för Norrbotten

Region Norrbotten har dragit slutsatsen att det krävs en samordnande kommunikation för Norrbotten. Slutsatsen vilar i stor utsträckning på att den tidigare uppfattats som splittrad och det leder i sin tur till att målgrupper utanför regionen inte får en så bred bild av länet som möjligt. Därför har ett arbete inletts i samverkan med andra starka aktörer och varumärken i Norrbotten för att hitta en plattform där kommunikation mot externa målgrupper kan samordnas och stärkas. De primära målgrupperna är beslutsfattare (privata och offentliga) samt potentiella inflyttare. Kommunikationskonceptet ska bygga stolthet, förmedla kunskap och berättelser om länets förutsättningar och attraktivitet.

Styrmått		Mål 2019	Måluppfyllelse	Utveckling
Aktivitet: Ta fram ett kommunikationskoncept för Norrbotten	RUN	Säkerställa att kommunikationskonceptet är etablerat	◆	

Tydligt regionalt ledarskap

FRAMGÅNGSFAKTOR: Beslut på nationell och EU-nivå ska vara gynnsamma för Norrbotten

Stockholmskontoret – stärkt nationell närvaro

Region Norrbotten har som regionalt utvecklingsansvarig stor möjlighet att driva påverkansfrågor för länets utveckling och framgång. I dialogen med länets aktörer och internt i organisationen framkommer det ofta att det finns frågor, regelverk och mandat som inte är helt anpassade till dagens behov och behovet belysas. Genom regionstyrelsens tolv utpekade påverkansfrågor skapas förutsättningar för skarpa och likriktade budskap som i sin tur ger möjlighet till förändring.

Under våren har rekrytering av en påverkansstrateg med placering på Stockholmskontoret påbörjats. Målsättningen är att rekryteringen ska vara klar innan sommaren. Strategens roll är att bevaka viktiga frågor för Norrbotten, bygga viktiga nätverk på nationell nivå och anordna aktiviteter på Stockholmskontoret som främjar Norrbottens utveckling. En strateg på plats kommer att bidra till ett mer aktivt påverkansarbete från Stockholmskontoret.

Internationella beredningens arbete

I och med den nya mandatperioden har nya förtroendevalda valts till olika internationella uppdrag. Internationella beredningen, som samlar förtroendevalda med internationella uppdrag, har under perioden januari till april sammanträtt två gånger under vilka ett antal påverkansfrågor har behandlats som beskrivs nedan:

Positioner inom Europaforum

Internationella beredningen ställde sig bakom Europaforum norra Sveriges tre föreslagna positioner: Pågående förhandlingar om EU:s framtida sammanhållningspolitik, idé att utveckla smart specialisering utifrån varje regions särskilda förutsättningar samt idé att utveckla rymdverksamhet i norra Sverige.

Revidering av EU:s strategi för Östersjön

EU-kommissionen har påbörjat en revidering av EU:s strategi för Östersjöregionen. Region Norrbotten påverkar revideringen av strategin genom att ingå i en tillfällig arbetsgrupp inom Östersjökommissionen och därigenom föra fram synpunkter, till exempel att Östersjöstrategin ska förbli en strategi som förenar EU-länderna kring Östersjön. Detta innebär att strategins prioriteringar och delmål ska sättas utifrån EU:s prioriteringar. Strategin måste även uppmärksamma geografiska skillnader och olikhetens betydelse för att utveckla Östersjöregionen till en framgångsrik makroregion. Strategin måste även formalisera deltagandet av regionala intressenter i genomförandet och förbli ett nationellt ansvar.

Kommande Interreg Nord programgeografi

EU:s förslag på kommande gränsregionala program föreslog initialt att begränsa det gränsregionala arbetet till regioner som ligger i direkt anslutning till varandra. Detta skulle leda till minskade finansieringsmöjligheter för samarbete med Norra Österbotten (Uleåborgsregionen).

Internationella beredningen har tagit del av det gemensamma positionsappret mellan regionerna Norrbotten och Norra Österbotten samt universiteten och kommunerna i Luleå och Uleåborg, om vikten att programområdet för kommande Interreg Nord inkluderar Norra Österbotten.

Internationell studie om samers inkludering i regional utveckling

Näringsdepartementet har besökt Region Norrbotten för att presentera en OECD-rapport om hur den samiska befolkningen inkluderas i arbetet med regional utveckling. OECD:s huvudsakliga rekommendationer är: förbättra insamling och spridning av uppgifter om samiska försörjningsformer och välbefinnande, förbättra politik och program för en möjliggörande miljö för samiska företag och försörjning samt att stärka sambanden mellan samerna (som grupp av olika individer och institutioner) och regionala utvecklingsinsatser. Utifrån rapporten har Region Norrbotten identifierat tre viktiga påverkansfrågor: nationellt uppdrag att bilda nationellt kunskapscentrum för samisk hälsa, ansvar för Norrbottens landsbygdspolitik och regional fysisk planering samt tydlig och förutsägbar juridisk tillståndsprocess om mineralprospektering. Internationella beredningen har rekommenderat regionala utvecklingsnämnden att titta närmare på rapporten.

Styrmått		Mål 2019	Måluppfyllelse	Utveckling
Aktivitet: Följa ärenden till regionstyrelsens internationella beredning	RS	Följa utvecklingen	●	
Aktivitet: Följa genomförandet av verksamhetsplanen för Stockholmskontoret	RUN	Säkerställa att verksamheten är etablerad	●	

Medborgare

Perspektivet MEDBORGARE beskriver de viktigaste målsättningarna för Region Norrbottens verksamheter för att kvinnor och män som medborgare ska få sina behov tillgodosedda och leda till det bästa livet och den bästa hälsan.

Sammanfattande bedömning av måluppfyllelse

	Strategiskt mål	Framgångsfaktor
●	Goda och hållbara rese- och transportmöjligheter (RUN)	En infrastruktur som möter dagens och morgondagens behov (RUN)
		En väl fungerande kollektivtrafik (RUN)
●	Ett rikt och brett kulturliv (RUN)	Tillgång till fysiskt och digitalt kulturutbud med bredd och spets (RUN)
		Mottagarkapacitet i kommunerna (RUN)
●	Stöd att främja hälsa (RS)	Insatser som kompenserar för ojämlik hälsa (RS)
		Generella insatser för att förebygga ohälsa (RS)
●	En god, jämlik och samordnad vård (RS)	God samverkan (RS)
		Hög tillgänglighet och effektiva flöden (RS)
		God koordinering av vård (RS)

Goda och hållbara rese- och transportmöjligheter

Den samlade bedömningen av måluppfyllelsen är att målet inte är helt uppfyllt men att de aktiviteter som har påbörjats bidrar till att målen kan uppfyllas på längre sikt. Bland annat har steg tagits kring Norrbottenbanan som i förlängningen bidrar till en infrastruktur som möter dagens och morgondagens behov. Ett långsiktigt arbete i form av pendeltågsförsök görs för en väl fungerande kollektivtrafik.

Vid årets slut bedöms målet inte vara helt uppfyllt då detta är ett långsiktigt arbete med långa tidsperspektiv.

Ett rikt och brett kulturliv

Den samlade bedömningen av måluppfyllelsen är att målet inte är helt uppfyllt men att de aktiviteter som har påbörjats bidrar till att målet kan uppfyllas på längre sikt. Bland annat görs många aktiviteter som bidrar till ökad tillgång till fysiskt och digitalt kulturutbud med bredd och spets.

Vid året slut bedöms målet vara uppnått.

Stöd att främja hälsa

Den samlade bedömningen av måluppfyllelsen är att den är delvis uppfylld. På många sätt bidrar Region Norrbotten till att medborgare i länet får stöd att främja sin hälsa. Antalet som tar del av Norrbottens hälsosamtal ökar och kunskapsunderlag har tagits fram kring medborgarnas hälsa och levnadsvanor vilket är en förutsättning för att kunna göra riktade insatser. Under första delen av 2019 antogs ett åtgärds paket för genomförande av Folkhälsostrategin som bland annat beskriver hur Region Norrbotten ska uppnå målsättningen att ge befolkningen

stöd att främja hälsa. Inom kunskapsnätverket för Samers hälsa har fortsatt arbete förts och en utredning startat för införande av resurscentrum för samers hälsa. Vid årets slut bedöms ytterligare riktade insatser ha gjorts för en mer jämlik hälsa och stödet till medborgarna nått ännu fler, om än inte heltäckande. Målet ”Stöd att främja hälsa” kommer då vara delvis uppfyllt.

En god, jämlik och samordnad vård

Den samlade bedömningen är att det strategiska målet delvis är uppnått. Det är inte troligt att målet nås i sin helhet under året, främst med hänsyn till att de förbättringar som krävs på tillgänglighetsområdet bedöms ta längre tid att uppnå. Resultaten har förbättrats för flera av styrmåtten jämfört med föregående år. De oplanerade återinskrivningarna når målet för 2019 under första tertialen. Andelen utskrivningsklara patienter på sjukhus är något högre jämfört med föregående period. Dock har antalet utskrivningsklara dagar fortsatt att minska vilket är en framgång för de nya arbetssätten för samordnad individuell plan som infördes under 2018. Andelen patienter inom palliativ vård som har en dokumenterad behandlingsstrategi har ökat och är nära målnivån. Tillgängligheten till hälso- och sjukvården följs på flera områden och resultaten för första tertialen visar att stora utmaningar kvarstår. Väntetiderna till läkarbesök och åtgärd inom specialiserad vård samt till barn- och ungdomspsykiatri är särskilt angelägna förbättringsområden. När det gäller medicinsk bedömning inom tre dagar är dock resultatet bättre än riksnittet. Även tillgängligheten i folktandvården för barn- och unga visar goda resultat.

Goda och hållbara rese- och transportmöjligheter

FRAMGÅNGSAKTOR: En infrastruktur som möter dagens och morgondagens behov

Botniska korridoren

Botniska korridoren är ett samarbete mellan Region Gävleborg, Region Jämtland Härjedalen, Region Norrbotten, Region Västerbotten, Region Västernorrland och Region Örebro län. Arbetet är långsiktigt för att tillsammans stärka transportinfrastrukturen och förbättra förbindelserna mellan norra Sverige och övriga Europa. Arbetet har under perioden 2015-2018 bedrivits med syfte att få till stånd en förlängning av EU:s stomnätsskorridorer längs Norrlandskusten där den Botniska korridoren knyter ihop Norge, Sverige och Finland tillsammans med Malmbanan. Projektet har varit framgångsrikt och under våren 2019 förväntas EU ta beslut om förlängningen. Detta bidrar till att Norrbottens och norra Sveriges infrastruktur får en högre prioritet avseende finansiering och ger möjlighet att söka strukturfondsmedel för planering och byggande av Norrbottenbanan.

Bygget av Norrbottenbanan ska intensifieras

I den politiska överenskommelsen på nationell nivå, i det så kallade januariavtalet, finns en skrivning om att det ska ske en fortsatt utbyggnad av järnvägen i norra Sverige och att planeringen för att bygga Norrbottenbanan i sin helhet ska intensifieras. Detta innebär att den fortsatta planeringen av sträckan Skellefteå – Luleå nu kan komma att aktualiseras och därför behöver såväl länet som Region Norrbotten ha beredskap för att kunna agera i processen.

Pendeltågstrafik i länet

I månadsskiftet mars-april 2019 började tågpendeln mellan Luleå och Boden att gå. Detta är en viktig satsning för att knyta ihop regionen och ge bättre möjlighet till studie- och arbetspendling. Regionen kommer att följa reseutvecklingen under året med förhoppning om att fler och fler resenärer väljer tåg i stället för andra färdmedel. Planeringen av pendeltågtrafiken på Haparandabanan, sträckan Luleå-Haparanda pågår. Trafikverket har tillsammans med Kalix kommun påbörjat byggnation av nytt stationsläge samt åtgärder vid Haparanda station.

Styrmått		Mål 2019	Måluppfyllelse	Utveckling
Aktivitet: Följa arbetet med att etablera pendeltågstrafik i Norrbotten.	RUN	Säkerställa progress	●	
Aktivitet: Följa arbetet med Botniska korridor-projektet som bedriver påverkansarbete för att norrlandskusten ska kunna ha en kustnära järnväg	RUN	Säkerställa progress i arbetet	●	

FRAMGÅNGSFAKTOR: En väl fungerande kollektivtrafik

Upphandling av busstrafik

Region Norrbotten har utifrån en långsiktig utvecklings- och finansieringsinriktning inför upphandling av regional busstrafik 2020 beslutat om trafikbeställning, det vill säga vilka busslinjer som ska trafikeras. Utifrån trafikbeställningen har Länstrafiken i Norrbotten AB påbörjat upphandlingsprocessen och upphandlingen förväntas vara klar under hösten 2019.

Flygbilsprojektet

Projektet flygbil, det vill säga anslutningstrafik till Luleå Airport från Kalix, Haparanda, Övertorneå, Jokkmokk och Älvsbyn har pågått sedan april 2016 och avser från april 2019 fortsätta med en ny projektperiod till 2023. Projektet ökar tillgängligheten att nå Stockholm från berörda kommuner.

Styrmått		Mål 2019	Måluppfyllelse	Utveckling
Kollektivtrafikbarometerns Nöjd Kundindex (NKI): andel instämmande i frågan om sammanfattande nöjdhet med kollektivtrafiken i Norrbotten (buss)	RUN	Öka	■	▲
Aktivitet: Följa arbetet med projektet flygbil för ökad tillgänglighet till/från Stockholm samt till/från internationella städer från deltagande kommuner.	RUN	Säkerställa progress	●	

Ett rikt och brett kulturliv

FRAMGÅNGSFAKTOR: Tillgång till fysiskt och digitalt kulturutbud med bredd och spets

Med norrbottniska berättelser i fokus

Som en del av temaåret Kulturarv 2019 har projektet Min berättelse lyft Norrbottens nedskrivna och berättade litteratur på nationella minoritets- och urfolksspråk. Under våren har en utställning visats på närmare 30 bibliotek i länet samt på Bibblo.se. Utställningen innehåller inspelade och nedskrivna dikter och berättelser på 4 språk, författarporträtt samt information om nationella minoriteter och urfolk och deras kulturarv. I anslutning till utställningarna har programpunkter med musik, jojk och berättande genomförts i 13 kommuner. Projektet fortsätter under våren med en insamling av berättelser från publiken. Den digitala utställningen kommer finnas kvar på Bibblo.se till slutet av Kulturarvsåret 2019.

Digital kompetens för biblioteksutveckling

Regionbiblioteket stödjer och handleder folkbibliotekens digitala kompetensutveckling, inom ramen för det nationella kunskapslyftet Digitalt först. Workshops och utbildningsinsatser har genomförts på samtliga folkbibliotek i länet med fokus på fem områden: analysera och bearbeta data och information, kommunikation, skapa digitalt, säkerhet och problemlösning. Drygt hundra biblioteksmedarbetare har deltagit i de olika utbildningsinsatserna om säkerhet på nätet, källkritik, programvaruutbildningar, IT-konsultation under första kvartalet 2019.

Styrmått		Mål 2019	Måluppfyllelse	Utveckling
Antal projekt inom regionala kulturverksamheter som utvecklar digital tillgänglighet	RUN	Öka	◆	

FRAMGÅNGSFAKTOR: Mottagarkapacitet i kommunerna

Samarbete för mångfald av dans och arrangörskap

Region Norrbotten har samarbetat med flera aktörer inom dansområdet för att skapa en vecka vigd åt dans och arrangörskap i Pajala. Initiativet byggde på Samlingen–Yhessä, en dansföreställning från Riksteatern i samproduktion med Tornedalsteatern och danssatsningen Pajala Liikheelä – Pajala i rörelse. Under en vecka i april genomfördes två premiärföreställningar, dansworkshops, arrangörsutbildning och flera dansföreställningar. I samarbete med Danscentrum Norr, Teaterförbundet och Dansinitiativet anordnades bland annat en professionell workshop där koreografer och dansare från hela landet deltog tillsammans med aktiva dansare från Norrbotten.

Steg för samordning av Norrbottens kulturskolor

Sveriges kulturskolor är viktiga för barn och ungas möjlighet att få möta kultur och själva skapa och använda kulturella uttryck. Norrbottens kulturskolor har under en längre tid uttryckt ett behov av regionalt stöd och samordning för gemensamma aktiviteter och utvecklingsinsatser. Möjligheterna att etablera en funktion för regional samordning uppstod genom det 3-åriga Arvsfonds-projektet "Kulturskola i hela landet – bättre villkor för barns kulturutövande genom samarbete" som beviljades stöd i februari 2019. Kort därpå påbörjades rekrytering av en kulturskolesamordnare i Norrbotten med organisatorisk hemvist i Region Norrbottens länsmusikverksamhet: Norrbottensmusiken. Projektet startar i augusti 2019 och pågår till och med december 2021.

Styrmått		Mål 2019	Måluppfyllelse	Utveckling
Antal insatser som utvecklar och stärker arrangörsledet	RUN	3	◆	

Stöd att främja hälsa

FRAMGÅNGSFAKTOR: Insatser som kompenserar för ojämlik hälsa

Samers hälsa

Inom kunskapsnätverket för samers hälsa, som sker i samarbete med Regionerna Jämtland/ Härjedalen, Västerbotten och Dalarna, har fortsatt samverkan för att stärka samers hälsa. Region Norrbotten riktar in sig på att strategiskt utbilda personer i MHFA (första hjälpen vid psykisk ohälsa) och bland annat genomfördes ett folkmöte gällande självmordsprevention MHFA i Soppero. Samtidigt fortsätter arbetet med att stärka organisationens kulturkompetens genom arbete i det personalnätverk som bildats. Under första kvartalet har utredningsarbetet påbörjats om etablering av ett resurscentrum för samers hälsa. Även digitala vägar utreds för att göra hälso- och sjukvården mer tillgänglig utifrån de behov som identifierats genom bland annat dialoger och enkäter.

Kunskapsunderlag kring hälsa och levnadsvanor i länet

Vart fjärde år gör Region Norrbotten en större undersökning tillsammans med kommunerna i länet, Folkhälsomyndigheten och Statistiska Centralbyrån kring hälsa och levnadsvanor. År 2018 års siffror har sammanställts och redovisas per kön och åldersgrupp både på norrboten.se/hlv och även som del i Hälsobokslutet 2018. Kommunernas resultat tas fram separat och kommuniceras med kommunerna och utgör sedan en del av underlaget till kommunfaktabladen (de nya blir färdiga hösten 2019) där skillnader mellan kust och inland blir tydligt och även mellan män och kvinnor. Den självskattade hälsan som mäts i undersökningen Hälsa på lika villkor, skiljer sig år 2018 fortfarande mellan kommuner i samma utsträckning som år 2014. Lägst självskattad hälsa har kvinnor och män i Haparanda med 52 respektive 67 procent som skattar sin hälsa som bra eller mycket bra. Högst skattar Övertorneås kvinnor och män sin hälsa med 69 respektive 70 procent som uppger en god allmän hälsa. Rikets genomsnitt är 69 respektive 74 procent för kvinnor och män, det vill säga ingen kommun i Norrbotten kommer högre än rikets genomsnitt.

Styrmått		Mål 2019		Måloppfyllelse	Utveckling
Skillnad i självskattad hälsa mellan kommunen med lägst respektive högst värde	RS	Minska skillnad	M	▲	▶
			K	▲	▶

FRAMGÅNGSFAKTOR: Generella insatser för att förebygga ohälsa

Norrbottens hälsosamtal

För att öka kännedomen om Norrbottens hälsosamtal fick alla som fyllde 30-40-50-60 år ett vykort i början av året med information om att de var välkomna på ett hälsosamtal vid den hälsocentral de är listade på. Nytt för 2019 är att deltagarna fyller i frågeformuläret via 1177 som sedan hälsosamtalsutföraren tar fram på hälsosamtalet. I och med den utveckling som gjorts, bland annat med automatiskt utskick av inbjudningar via ett enkätverktyg kan nu andelen inbjudna personer i varje åldersgrupp följas. Under första tertialen har cirka 20 procent i aktuella åldersgrupper fått en inbjudan. Antalet personer i de fyra åldersgrupperna är totalt 12 269 personer och av dessa har hittills 556 personer varit på ett hälsosamtal, ca 4,5 procent i målgruppen, något fler än jämförbar period föregående år då andelen låg på 3 procent första tertialen. Det är vanligast bland 60-åringarna att ha varit på ett hälsosamtal (6,4 procent) och minst vanligast i den yngsta inbjudna åldersgruppen, 30-åringar (3 procent). I mars genomförde Folkhälsocentrum en ny utbildning av nya hälsosamtalsutförare.

Styrmått		Mål 2019	Måluppfyllelse	Utveckling
Andel som deltagit vid hälsosamtal i primärvård av 30-, 40-, 50-, 60-åringar i befolkningen	RS	25%		
Regiondirektörens kontrollmått		Mål 2019		
Andel inbjudna till Norrbottens hälsosamtal 30-, 40-, 50-, 60-åringar	RS	-		

En god, jämlik och samordnad vård

FRAMGÅNGSFAKTOR: God samverkan

Oplanerade återinskrivningar för personer 65 år och äldre

Oplanerade återinskrivningar inom 30 dagar efter utskrivning från sjukhus är ett mått som delvis påverkas av hur väl samverkan sker inom och mellan huvudmännen för framförallt multisjuka patienter med stora vårdbehov. Målet för 2019 är 19 procent för kvinnor och 20 procent för män. Under perioden var andelen oplanerade återinskrivningar för målgruppen 17 procent för kvinnor och 18 procent för män, vilket innebär att målen för 2019 uppnås. För att minska återinskrivningarna ytterligare behöver arbetsättet med förstärkt utskrivning inom slutenvården och samarbetet mellan regionen och kommunens hemtjänst och hemsjukvård fortsätta utvecklas.

Utskrivningsklara patienter

Primärvården har en central roll i samordningen av den vård, stöd- och omsorg som patienten behöver efter utskrivning från sjukhus. Kommunernas kapacitet att ta hem patienter i behov av insatser som stöd i hemmet, korttidsvård samt särskilt boende är av stor betydelse för vårdkedjan.

Andelen vårdtillfällen där patienten varit utskrivningsklar mer än ett dygn uppgick till 9,6 procent under perioden, vilket är något högre jämfört med helåret 2018. Antalet dagar som inlagda patienter varit utskrivningsklara har dock fortsatt minska. Både andelen vårdtillfällen samt antalet dagar där patienten varit utskrivningsklar påverkas av hur väl samarbetet fungerar mellan slutenvårdens utskrivande avdelning, socialtjänst, kommunal hälso- och sjukvård samt den regionfinansierade öppna vården.

Styrmått			Mål 2019	Måluppfyllelse	Utveckling
Andel av vårdtillfällen där patienter varit utskrivningsklara >1 dygn (vtf i primärvård, psykiatri, somatik)	RS		7%	▲	▼
Oplanerade återinskrivningar inom 30 dagar för personer 65 år eller äldre (%)	RS	M	20%	■	▲
Oplanerade återinskrivningar inom 30 dagar för personer 65 år eller äldre (%)	RS	K	19%	■	▲
Regiondirektörens kontrollmått			Mål 2019		
Summa dagar som patienter varit utskrivningsklara	RS		Minska		

FRAMGÅNGSFAKTOR: Hög tillgänglighet och effektiva flöden

Tillgänglig vård

Vårdens tillgänglighet följs upp i relation till vårdgarantins mål för väntetider till kontakt och åtgärd samt utifrån regionens egna mål för tillgänglighet. Måluppfyllnaden mäts i procentandelar och målnivån för samtliga tillgänglighetsmått är 100 procent. Utfallet för första tertialen visar att betydande förbättringar krävs inom flertalet områden för att målnivån ska nås. Resultaten redovisas i följande stycke på regionnivå utifrån det genomsnittliga värdet för regionen.

Andelen patienter som fått en medicinsk bedömning i primärvården inom tre dagar från första kontakt uppgick till 90 procent. Andelen patienter som står på väntelista och väntat 90 dagar eller kortare på ett första läkarbesök uppgick till 66 procent vid utgången av april månad. Motsvarande andel väntande till åtgärd inom specialiserad vård uppgick till 62 procent. Andelen nybesök till läkare inom specialiserad vård som genomförts inom 90 dagar var 78 procent medan andelen genomförda åtgärder inom 90 dagar uppgick till 68 procent under perioden. Inom barn- och ungdomspsykiatri var andelen patienter på väntelista som väntat 30 dagar eller kortare på en första bedömning 44 procent medan andelen patienter som väntat 30 dagar eller kortare på fördjupad utredning eller behandling var 21 procent. Andelen patienter som fått en första bedömning inom 30 dagar var 45 procent och andelen som sedan fått åtgärd inom 30 dagar var 60 procent. Telefontillgängligheten mätt som antalet invånare som fått kontakt med primärvården samma dag som kontakt söktes uppgick till 87 procent i snitt under första tertialen.

Tandvård för barn och unga har högsta prioritet för Folk tandvården. Andelen barn och unga som undersökts inom tre månader från planerad tid var 99,5 procent för både pojkar och flickor vilket är en marginell minskning jämfört med samma period ifjol. Det beror huvudsakligen på att ytterligare en åldersgrupp tillkommit då åldern för fri tandvård har höjts till 23 år.

Styrmått			Mål 2019	Måluppfyllelse	Utveckling
Medicinsk bedömning av legitimerad personal i primärvård inom 3 dagar	RS		100%	●	
Andel patienter som får kontakt med hälsocentralen via telefon samma dag	RS		100%	●	▲
Andel av patienter som står på väntelista, som väntat 90 dagar eller kortare till första besök hos läkare i specialiserad vård	RS		100%	●	▲
Andel av patienter som står på väntelista, som väntat 90 dagar eller kortare på operation/åtgärd inom specialiserad vård	RS		100%	▲	▼
Andel av patienter som står på väntelista, som väntat 30 dagar eller kortare på en första bedömning inom barn- och ungdomspsykiatri, alla vårdgivarkategorier	RS		100%	▲	▼
Andel av patienter som står på väntelista, som väntat 30 dagar eller kortare på fördjupad behandling/utredning inom barn- och ungdomspsykiatri	RS		100%	●	▲
Andelen barn och unga som blir undersökta i tid av folk tandvården	RS	M	100%	●	▶
Andelen barn och unga som blir undersökta i tid av folk tandvården	RS	K	100%	●	▶

Regiondirektörens kontrollmått		Mål 2019
Andel genomförda nybesök till läkare i specialiserad vård inom 90 dagar (faktisk väntetid)	RS	100 %
Andel genomförda åtgärder i specialiserad vård inom 90 dagar (faktisk väntetid)	RS	100 %
Andel patienter inom barn- och ungdomspsykiatri som fått en första bedömning inom 30 dagar	RS	90 % Nationellt mål
Andel patienter inom barn- och ungdomspsykiatri som fått en påbörjad fördjupad behandling/utredning inom 30 dagar	RS	80 % Nationellt mål

FRAMGÅNGSFAKTOR: God koordinering av vård

Palliativ vård

Inom palliativ vård är det viktigt att säkerställa informationsöverföring inom och mellan vårdgivare och huvudmän eftersom patientgruppen ofta rör sig mellan olika vårdnivåer. För att säkerställa patientens behov av trygghet, kontinuitet och säkerhet använder regionen gemensamma journalsökord inom hela organisationen för behandlingsstrategi och brytpunktssamtal. Målet för 2019 är att 40 procent av alla patienter med palliativ diagnos ska ha en behandlingsstrategi dokumenterad i sin journal och kopplad till det gemensamma sökordet. Utfallet för perioden var 39 procent för kvinnor och 38 procent för män vilket är en förbättring jämför med samma period ifjol. Andelen patienter med ett dokumenterat brytpunktssamtal kopplat till sökord var 32 procent för kvinnor och 31 procent för män. Denna nivå är relativt oförändrad jämfört med samma period 2018.

Styrmått			Mål 2019	Måluppfyllelse	Utveckling
Andel patienter med palliativ diagnos som har en dokumenterad behandlingsstrategi (%) inkl privata hc	RS	M	40%	●	▲
Andel patienter med palliativ diagnos som har en dokumenterad behandlingsstrategi (%) inkl privata HC.	RS	K	40%	●	▲
Regiondirektörens kontrollmått			Mål 2019		
Andel patienter med palliativ diagnos som har ett dokumenterat brytpunktssamtal i VAS inkl. privata HC	RS		K40, M40		
Antal SIP där primärvården deltagit	RS		Öka		

Verksamhet

Perspektivet VERKSAMHET beskriver de viktigaste målsättningarna för Region Norrbottens verksamheter för att kunna bedriva arbete som är inriktat på effektivitet, säkerhet, jämställdhet, jämlikhet och kvalitet i arbetsmetoder och arbetsprocesser.

Sammanfattande bedömning av måluppfyllelse

	Strategiskt mål	Framgångsfaktor
●	Hållbar förnyelse (RS, RUN)	Verksamhetsnära forskning och förnyelsearbeten som främjar förbättring (RS)
		Alltid använda digitaliseringens möjligheter i förnyelsearbetet (RS)
		Verksamhetsnära förnyelsearbeten som främjar förbättring (RUN)
●	En effektiv, säker och hälsofrämjande verksamhet med god kvalitet (RS)	Tydlig struktur för kunskapsstyrning (RS)
		Systematiskt arbete med levnadsvanor (RS)
		Hög säkerhetskultur genomsyrar verksamheterna (RS)
●	Nöjda och delaktiga patienter (RS)	En personcentrerad verksamhet där patienter och närstående är medskapare i vård, rehabilitering och utveckling (RS)
●	Nära vård på nya sätt (RS)	Nya vårdtjänster med digitala lösningar används (RS)

Hållbar förnyelse

Den samlade bedömningen av måluppfyllelsen är att målet ännu inte är uppfyllt men att de aktiviteter som har påbörjats bidrar till att målet kan uppfyllas på längre sikt.

Det pågår ett målmedvetet och väl sammanhållet utvecklingsarbete för att möta vårdens utmaningar och skapa en kultur där forskning och utveckling är en naturlig del av all verksamhet. Arbetet tar sin utgångspunkt i strategin Vägen till framtidens hälsa och vård år 2035. Bland annat har vår verksamhetsmodell uppdaterats för att på ett bättre sätt stödja verksamheterna i deras utvecklingsarbete och bidra till en sammanhållen utveckling.

Arbetet med att realisera Region Norrbottens digitaliseringsstrategi fortlöper enligt plan där AI-stödet för Folk tandvården Direkt samt mobil självcheckningen och betalning är två reella exempel.

En översyn av regionens forskningsstrategi har påbörjats vilket inkluderar utveckling och effektivisering av regionens fördelning av forskningsmedel. Under perioden har också Region Norrbottens forskningsråd etablerats bestående av seniora och juniora forskare i regionen.

I syfte att stärka kunskapsutvecklingen inom forskning, utbildning och klinisk verksamhet har en överenskommelse om tjänsteutbyte mellan Region Norrbotten och Luleå tekniska universitet/Institutionen för hälsovetenskap tecknats. Vid årets slut bedöms målet vara uppnått.

En effektiv, säker och hälsofrämjande verksamhet med god kvalitet

Den samlade bedömningen är att det strategiska målet delvis är uppnått. Fortsatta förbättringar väntas under året men målet bedöms inte vara nått i sin helhet för 2019. Ledtiderna för vårdförlopp inom cancervården uppnår årets

målnivå. Andelen vårdskador har minskat något under första tertialen men är fortfarande högre än målet. Förskrivning av antibiotika har minskat jämfört med föregående år men behöver begränsas ytterligare. Tillämpningen av läkemedelsberättelser och läkemedelsgenomgångar för patienter 75 år eller äldre är relativt oförändrad och kräver fortsatta förbättringar. Andelen patienter i riskgrupper som fått fråga om levnadsvanor når målnivån för diagnosområdet hjärtsjukdomar och stroke men inte för övriga områden.

Nöjda och delaktiga patienter

Den samlade bedömningen är att det strategiska målet delvis är uppnått. Målet bedöms som möjligt att nå i sin helhet under året med viss reservation för utvecklingen av antalet ärenden till Patientnämnden rörande kommunikationsfrågor. Antalet samordnade individuella planer fortsätter att öka i takt med att de nya arbetssätten vid utskrivning blir etablerade i verksamheten. Antalet ärenden till patientnämnden inom kategorin kommunikation har ökat något jämfört med föregående år. Dock har en ny kategorisering införts från och med i år vilket gör jämförelsen osäker.

Nära vård på nya sätt

Det strategiska målet är delvis uppnått. Andelen öppenvårdsbesök har minskat något jämfört med samma period föregående år. Samtidigt har nya digitala vårdtjänster lanserats enligt plan och fler kommer att lanserat under resten av året. Knappt 50 procent av invånarna har loggat in på 1177.se, antalet vårdbesök på distans ökar och webbtidbokningen användning ökar. Målet bedöms möjligt att kunna nås under året.

Hållbar förnyelse

FRAMGÅNGSFAKTOR: Verksamhetsnära forskning och förnyelsearbeten som främjar förbättring

Strategi för forskning

För att säkerställa att regionen uppfyller åtagandet inom forskning har en översyn av gällande forskningsstrategi inletts under första delen av året. Aktiv forskning och forskarutbildade medarbetare är inte bara en grundsten för den regionaliserade läkarutbildningen utan ger även utvecklingskraft inom verksamheterna samtidigt som det även stödjer kompetensförsörjning och kompetensutveckling. I översynen ingår att utveckla och effektivisera regionens fördelning av forskningsmedel. Målsättningen med regionens forskning är bland annat att inkludera alla professioner inom vården varför stödsatsningar har inleds riktat mot exempelvis tandhygienister inom tandvården för att stimulera till fler studier och projekt. Under året har även ett flertal forskningssamarbeten initierats mellan Luleå tekniska universitet och regionen. Antalet forskarutbildade medarbetare inom regionen förväntas öka under året och rekryteringen av nya doktorander sker kontinuerligt. I arbetet med översyn av forskningsstrategin har Utvecklingsavdelningen och Enheten för forskning och lärande initierat bildande av ett forskningsråd bestående av seniora och juniora representanter från regionens aktiva forskare. Det övergripande syftet med rådet är att vara rådgivande i utvecklingen av regionens akademiska miljö, forskningsinfrastruktur och forskningsstöd.

God samverkan med universiteten

Vid utvecklingsavdelningen finns ett upparbetat mötesforum där Region Norrbotten träffar Umeå universitet och Luleå tekniska universitet regelbundet. Vid mötena diskuteras utbildnings- och forskningsfrågor. Det sjukvårdsregionala FUI-rådet är en annan arena där samverkan sker mellan sjukvårdshuvudmännen samt universiteten i norra regionen. Under våren har stort fokus varit på frågor som rör specialistsjuksköterskeutbildningen nationellt och inom regionen. Regionen och Luleå tekniska universitet har även gemensamt ansökt om forskningsmedel för utvecklings- och forskningsprojekt relaterat till rehabilitering.

Överenskommelse om tjänsteutbyte mellan Region Norrbotten och Luleå tekniska universitet (LTU) / Institutionen för hälsovetenskap

Att underlätta tjänsteutbyte mellan medarbetare på LTU och i Region Norrbotten är ett sätt stärka kunskapsutvecklingen inom forskning, utbildning och klinisk verksamhet. Med den utgångspunkten har Region Norrbotten och LTU/Institutionen för hälsovetenskap tecknat en överenskommelse om tjänsteutbyte.

Överenskommelsen ska bland annat bidra till:

- utveckling och kvalitetssäkring av det verksamhetsintegrerade lärandet (VIL).
- utveckla den gemensamma plattformen för klinisk, vårdnära forskning, samt stärka akademisk tillhörighet och meritering för disputerad personal inom Region Norrbotten.
- gemensamt bidra till att utveckla och stärka den vetenskapliga och akademiska miljön inom det hälsovetenskapliga området i Norrbotten, på ett sätt som stärker och utvecklar parternas respektive verksamheter.

Överenskommelsen om tjänstutbyte är en konkretisering av den avsiktsförklaring som tecknades mellan parterna 2016.

Vår verksamhetsmodell

Vår verksamhetsmodell har under våren 2019 uppdaterats för att på ett bättre sätt stödja verksamheterna i arbetet med att leda utvecklingsarbetet. De väsentligaste förändringarna kan sammanfattas på ett flertal områden. Medborgar- och patientperspektivet har förstärkts. Förnyelseperspektivet har nu fått en tydligare plats i modellen genom principen ”tänk nytt”. Principen ”från några till alla” betonar att när vi förändrar våra arbetssätt och utvecklar nya tjänster i våra verksamheter arbetar vi systematiskt för att få spridning till övriga verksamheter. Principerna för ledning har förstärkts och Regionala utvecklingsstrategin och Vägen till framtidens hälsa och vård år 2035 har kopplats samman med den strategiska ledningen.

Genomförandekraft

För att fokusera och skapa genomförandekraft i omställningsarbetet för Vägen mot framtidens hälsa och vård år 2035 behöver strategins målbild delas av alla medarbetare.

Ett nytt koncept – Genomförandekraft – har utvecklats och startats upp under våren. Genomförandekraft är en seminarie- och reflektionsserie som i första hand vänder sig till chefer och medarbetare som arbetar med utveckling, även om alla medarbetare inbjuds till seminarierna. I konceptet ingår också reflektionskaféer och utvecklingsavdelningen lanserar varje seminarium via en ny kommunikationsväg – mobilkanalen – där man får information om föreläsare och ett antal reflektionsfrågor.

Ledningssystemet

Inom Region Norrbotten har arbetet med det regionövergripande ledningssystemet hitintills bedrivits i projektform. Projektet har nu avslutats och mottagare av projektets resultat är utvecklingsavdelningen. Planeringsarbetet har nu påbörjats med syfte att säkra det fortsatta utvecklingsarbetet i enlighet med regionledningens vision och målbild. Projektets uppdrag har avgränsats till ledningsprocesserna vilket gör att arbetet med stödjande funktioner samt hela kärnverksamheten behöver tas fram under ledning av utvecklingsavdelningen. Den första versionen av ledningssystemet byggs nu på intranätet.

Styrmått		Mål 2019	Måluppfyllelse	Utveckling
Framtagande av ny forskningsstrategi	RS	Ny forskningsstrategi är framtagen		

FRAMGÅNGSFAKTOR: Alltid använda digitaliseringens möjligheter i förnyelsearbetet

Arbetet med att realisera Region Norrbottens digitaliseringsstrategi fortlöper enligt plan. Den viktigaste framgångsfaktorn för att skapa bra förutsättningar för genomförande av digitalisering är förmågan att utveckla nya arbetssätt i samklang med ny teknik. Exempel på nya lösningar som lanserats under 2019 där detta har lyckats är AI-stödet för Folkvandvården Direkt samt mobil självcheckning och betalning.

Exempel på nya lösningar där förberedelse för lansering pågår och som beräknas lanseras under andra halvan av 2019 är den digitala hälsocentralen (en vårdapp), införande av teknikstöd för lättakuten på fler hälsocentraler, införande av appen ”Ung i norr” för ungdomsmottagningen i hela länet samt automatisering av administrativa processer.

Styrmått		Mål 2019	Måluppfyllelse	Utveckling
Aktivitet: Följa arbete med att skapa förutsättningar för genomförande av digitalisering	RS			

FRAMGÅNGSFAKTOR: Verksamhetsnära förnyelsearbeten som främjar förbättring

Regionen besöker kommunerna

För Region Norrbotten är kunskap om kommunernas möjligheter och utmaningar viktig för att förstå vilka förutsättningar som behövs för att höja kommunernas genomförandekapacitet och få genomslag för den regionala utvecklingen. Kommunerna har varierande kapacitet och regionen behöver hitta samarbetsformer som skapar förutsättningar för varje kommun. Avdelningen för regional utveckling har för perioden januari-april genomfört 48 besök i Norrbottens kommuner, varav nio kommuner haft fler än tre besök.

Styrmått		Mål 2019	Måluppfyllelse	Utveckling
Antal besök per kommun	RUN	8 besök per kommun		

En effektiv, säker och hälsofrämjande verksamhet med god kvalitet

FRAMGÅNGSFAKTOR: Tydlig struktur för kunskapsstyrning

Standardiserade vårdförlopp för cancer

Standardiserade vårdförlopp för cancer innebär att alla patienter ska få tillgång till en snabb och likvärdig utredning och behandling oavsett var i landet de bor. Region Norrbotten har fram till 2018 infört 31 standardiserade vårdförlopp. Regionen har fått ekonomiskt stöd för att införa processerna.

I standardiseringen ingår specifika tidsramar inom vårdförloppet för varje cancerdiagnos. Bland annat anges tidsram mellan välgrundad misstanke om cancer och tidpunkt när behandling sätts in. Under första kvartalet klarade 75 procent av vårdförloppen i regionen den specificerade tidsramen vilket innebär att målnivån är uppnådd. Det når ännu inte upp till det nationella målet om 80 procent men är betydligt bättre än riksgenomsnittet på 43 procent.

Läkemedelsanvändning

En hög antibiotikaanvändning hotar patientsäkerheten genom ökad tillväxt av antibiotikaresistenta bakterier. Sveriges regioner har antagit ett nationellt mål om att begränsa förskrivningen av antibiotikarecept till högst 250 recept per tusen invånare och år. För Norrbotten uppgick antalet till 285 recept per tusen invånare under perioden april 2018 till och med mars 2019. Det är något lägre jämfört med helåret 2018 då antalet uppgick till 290 recept per tusen invånare och år.

Utveckling av lokal beslutstruktur för kunskapsstyrning

Kunskapsstyrning handlar om att utveckla, sprida och använda bästa kunskap. Målet med kunskapsstyrning är att bästa kunskap ska finnas tillgänglig och användas i varje patientmöte. För att det ska bli verklighet behöver regionerna utveckla ett lärande system och fördjupa samarbetet internt, med andra regioner och med den nationella nivån.

Utvecklingen av en kunskapsstyrningsorganisation sker på nationell, sjukvårdsregional och lokal nivå. Nu har Region Norrbotten tagit första steget för en utvecklad organisation- och beslutsstruktur gällande kunskapsstyrningen på lokal nivå. Det innebär att arbetet nu påbörjas med att inrätta en ledningsgrupp för kunskapsstyrning och ett tillhörande arbetsutskott. Uppdraget för ledningsgruppen kommer att fastställas under våren. Övergripande kommer uppdraget omfatta en struktur för att Region Norrbotten ska ta ett helhetsgrepp och arbeta med ett helhetsperspektiv vid införande av nationella riktlinjer, införande av nya läkemedel och ny medicinsk teknik.

I ledningsgruppen för kunskapsstyrning kommer representanter från såväl vårddivisionerna som

stabsledning ingå. Utvecklingen av regionens struktur för kunskapsstyrning har nära koppling till frågor som forskning, utveckling och implementering och leds av Utvecklingsavdelningen där regionens kunskapsstyrningsstrateg har sin placering.

Styrmått		Mål 2019	Måloppfyllelse	Utveckling
SVF andel vårdförlopp inom utsatt tid	RS	75%		

FRAMGÅNGSAKTOR: Systematiskt arbete med levnadsvanor

Fortsatt allt vanligare att patienter får frågor om sina levnadsvanor vid besök hos hälso- och sjukvården

Sedan år 2014 finns i Norrbottens län två uttalade målgrupper för levnadsvaneåtgärder för vilka man vet att just förbättrade levnadsvanor kan ge extra stor betydelse; den ena riskgruppen är patienter med diabetes, högt blodtryck och/eller övervikt och den andra gruppen handlar om patienter med psykisk ohälsa (depression, ångest och sömnstörning). Andelen patienter i riskgrupper som fått levnadsvaneåtgärder har successivt ökat. Under första tertialen år 2019 tillfrågades 47 procent av männen och 49 procent av kvinnorna i riskgruppen psykisk ohälsa om levnadsvanor. Det visar på en ökning sedan årsskiftet (resultatet för 2018 var 43 respektive 42 procent för män och kvinnor). 63 procent av patienterna som hade risklevnadsvana fick sedan en stödåtgärd för det. Under första tertialen var det 50 respektive 53 procent av männen och kvinnorna med tyngre psykisk ohälsa så med diagnos schizofreni, schizotypa störningar eller vanföreställningssyndrom som vid besök fick fråga om risklevnadsvanor enligt journalföring. Det är ungefär 10 procentenheter lägre än årsgenomsnittet för 2018. 67 procent av männen och 61 procent av kvinnorna i riskgrupp diabetes, högt blodtryck och övervikt/fetma fick under år 2018 fråga om minst en av risklevnadsvanorna, vilket är en ökning sedan år 2018 men inte i nivå med målet om 70 procent. 76 procent av de patienter som hade en risklevnadsvana fick under första kvartalet en registrerad stödåtgärd. Av patienter som besökte internmedicin för hjärtsjukdom var det 72 procent män respektive 76 procent kvinnor som fick fråga om levnadsvanor vilket är aningen lägre än år 2018 bland män men aningen högre bland kvinnor. Strokepatienter blev oftare tillfrågade om risklevnadsvanor under första tertialen. 90 procent hade journalförd riskbedömning bland både män och kvinnor.

Styrmått			Mål 2019	Måloppfyllelse	Utveckling
Antibiotikarecept per tusen invånare och år	RS		270		
Andel av patienter i riskgrupp hypertoni, diabetes, fetma som fått levnadsvaneåtgärd i primärvård	RS	M	70%		
		K	70%		
Andel av patienter i riskgrupp depression, ångest, sömnstörning som fått levnadsvaneåtgärd i primärvård	RS	M	70%		
		K	70%		
Andel av patienter med planerat besök inom internmedicin för ischemisk hjärtsjukdom eller stroke som har journalförd riskbedömning avseende levnadsvana	RS		Öka samt minska skillnad mellan kvinnor och män		
Andel av patienter med diagnos schizofreni, schizotypa störningar eller vanföreställningssyndrom och planerat besök som fått fråga om levnadsvana och riskbedömning	RS	M	65%		
		K	65%		

Regiondirektörens kontrollmått		Mål 2019
Åtgärd vid identifierad risk avseende levnadsvana: hypertoni, diabetes, fetma i primärvård	RS	70%
Åtgärd vid identifierad risk avseende levnadsvana: depression, ångest, sömnstörning i primärvård	RS	70%

FRAMGÅNGSFAKTOR: Hög säkerhetskultur genomsyrar verksamheterna

Vårdskador

Med vårdskada avses när en patient drabbas av lidande, kroppslig eller psykisk skada eller sjukdom samt dödsfall som hade kunnat undvikas om adekvata åtgärder hade vidtagits vid patientens kontakt med hälso- och sjukvården. Uppföljning av vårdskador sker via journalgranskning samt mätningar/uppföljningar av vanligt förekommande vårdskadeområden. Region Norrbotten följer förekomsten av trycksår och vårdrelaterade infektioner hos ineliggande patienter. Regionen mäter också följsamhet till hygien- och klädföreskrifter, antalet anmälda lex Maria fall av självmord i samband med vård samt antalet fallskador på sjukhus. Resultaten av journalgranskningen sammanställs för föregående år (2018) eftersom arbetet sker med viss tidsfördröjning. Det beror dels på att ett relativt stort antal journaler behöver granskas för att resultatet ska bli tillförlitligt och dels på att eventuella återinskrivningar inom 30 dagar måste beaktas. Resultatet för 2018 års granskning är inte färdigställt men preliminärt ses att andelen patienter inom slutenvård som drabbats av en eller flera vårdskador uppgår till 7,1 procent för 2018 vilket är något lägre än 2017. Följsamheten till hygienföreskriften uppnås till 64 procent vilket är oförändrat jämfört med 2017. Desinfektion före patientnära arbete och användande av platsförkläde är de moment som brister. Fallskada är en vanlig vårdskada hos äldre personer. Under första tertialen 2019 finns 58 fallskador rapporterade varav en fallskada är föremål för lex Maria anmälan. Antalet fallskador är något högre jämfört med samma tidsperiod 2018. Målet är att inga patienter ska falla och skada sig i samband med vård eller behandling och att personer med risk för fall ska identifieras och förebyggande åtgärder sättas in. Suicid i samband med vård är den vanligaste bakomliggande orsaken till en lex Maria anmälan. Hittills i år är det 11 lex Maria ärenden rörande suicid jämfört med 16 under hela 2018.

Läkemedelsberättelser

Riktlinjerna för läkemedelsberättelse omfattar patienter 75 år eller äldre som är ordinerade minst fem läkemedel. Syftet med riktlinjerna är att patienten vid utskrivning från slutenvård ska delges en fullständig och korrekt läkemedelslista med en läkemedelsberättelse som beskriver syfte och mål med läkemedelsbehandlingen, eventuella ordinationsändringar och vad patienten kan förvänta sig för behandlingsresultat. Vid dokumentation i journalsystemet ska läkemedelsberättelsen kopplas till ett sökord. Första tertialen 2019 uppgick andelen patienter med sökbar läkemedelsberättelse i journalen till 52 procent för både kvinnor och män. Målet för 2019 är att 60 procent av målgruppen ska ha fått en läkemedelsberättelse vid utskrivning från slutenvård. Läkemedelsgenomgång innebär kartläggning av patientens läkemedelsanvändning och efterföljande åtgärder. Andelen patienter 75 år eller äldre med minst fem läkemedel som har en journalförd läkemedelsgenomgång med tillhörande sökord i primärvården var 33 procent vilket är oförändrat jämfört med samma period 2018. Målet är att 50 procent av målgruppen ska ha fått en läkemedelsgenomgång vid kontakt med vården.

Styrmått			Mål 2019	Måloppfyllelse	Utveckling
Andel vårdskador	RS		Under 6,5%	●	▲
Andel utskrivna patienter i målgruppen 75 år och äldre med mer än fem läkemedel, som fått en läkemedelsberättelse	RS	M	60%	▲	▼
		K	60%	▲	▼
Regiondirektörens kontrollmått			Mål 2019		
Följsamhet till basala hygien- och klädrutiner (korrekt samtliga steg)			RS	100%	
Vårdskada på grund av fall			RS	Antal < 150	
Suicid bland de som sökt vård			RS	Antal < 150	
Läkemedelsgenomgång. Andel patienter med vårdkontakt, i målgruppen 75 år och äldre med mer än 5 läkemedel, som fått minst en dokumenterad läkemedelsgenomgång under det senaste året. Vårdkontakt vid samtliga vårdverksamheter inklusive privata hälsocentraler			RS	50%	

Nöjda och delaktiga patienter

FRAMGÅNGSFAKTOR: En personcentrerad verksamhet där patienter och närstående är medskapare i vård, rehabilitering och utveckling

Samordnad individuell planering i öppen vård

Från och med 2018 trädde en ny lag om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård i kraft. Lagen ställer nya krav på samordning av insatser för personer med behov av vård, stöd och omsorg från flera aktörer. Regionen har tillsammans med Norrbottens Kommuner tagit fram en gemensam riktlinje för samverkan samt utvecklat och infört förändrade arbetssätt för att fullgöra lagkraven. Antalet samordnade individuella planer där primärvården deltagit uppgick till 637 stycken under perioden. Andelen där den enskilde deltagit vid framtagandet av planen uppgick till 75 procent. Regionens mål om 80 procents deltagande nås därmed inte under första tertialen.

Patientnämnden

Under tertial 1 registrerade patientnämnden 300 ärenden vilket är ungefär samma antal som första tertialen föregående år (309 ärenden). De flesta ärenden gällde synpunkter och klagomål på Vård och behandling (44 procent), Kommunikation (19 procent) och Tillgänglighet (15 procent). I kategorin Kommunikation registrerades 56 ärenden, vilket är en ökning med 14 procent jämfört med den första tertialen 2018. De vanligast förekommande underkategorierna inom Kommunikation var bemötande (41 procent) och information (35 procent). Sedan årsskiftet har det skett förändringar i de nationella riktlinjerna för kategorisering av patientnämndens ärenden vilket gör att statistiken inte är helt jämförbar med tidigare år.

Nationell patientenkät

Under hösten 2018 genomfördes Nationell patientenkät inom landets akutmottagningar. Svarsfrekvensen för mätningen låg nationellt på cirka 25 procent vilket är en försämring med över 10 procentenheter jämfört med föregående mätning 2016. Inom Region Norrbotten låg svarsfrekvensen på cirka 28 procent vilket kan jämföras med mätningen 2016 då den var cirka 39 procent. Enligt Sveriges Kommuner och Landsting så är en trolig orsak till den lägre svarsfrekvensen att enkätleverantören har skickat ut påminnelse med pappersenkät för sent, vilket medfört att de som velat svara via post inte nåtts av enkäten innan svarstidens slutdatum. Med anledning av detta har Sveriges Kommuner och Landsting efter dialog med regionerna beslutat att inte publicera resultaten nationellt då risken för misstolkning och att felaktiga slutsatser dras är hög. Resultaten har dock återförts till respektive verksamhet som utifrån sin kontext kan använda sig av resultaten som en del av sitt förbättringsarbete.

Spetspatienter utvecklar vården

I januari började Region Norrbottens första spetspatienter sin anställning. En spetspatient är en patient (eller närstående) som i kontakt med livsomvälvande sjukdom utvecklar strategier och metoder för att maximera må-bra-tiden och vill dela med sig av sina erfarenheter. Regionen var först i landet med en jobbannons där man sökte spetspatienter och det har väckt stort intresse i omvärlden. Det är en del i Region Norrbottens satsning för att utveckla vården. Bakom varje diagnos finns en person som kan vara en stor resurs både för sin egen hälsa och i vårdens utvecklingsarbete. Ambitionen är att fler kan bli spetspatienter med hjälp av egenvårdsutbildning och tillgång till bra verktyg.

Region Norrbotten deltar som part i det nationella Vinnova-finansierade projektet Spetspatienter vars mål är att etablera ett diagnosoberoende kompetenscenter för aktiva patienter med syfte att förbättra egenvård och patientmedverkan. Under januari släppte projektet en rapport Spetspatienter- en ny resurs för hälsa vid ett seminarium på Karolinska institutet.

Medborgarkaféer som viktig kommunikationskanal

Medborgarkafé hålls i maj i Gällivare och dessförinnan i december 2018 i Haparanda. Minst tre kommer hållas under året.

Styrmått		Mål 2019	Måloppfyllelse	Utveckling
Andel SIP där den enskilde deltagit i mötet vid hälsocentraler	RS	80%	●	▲
Antal anmälningar till patientnämnden inom områdena kommunikation och behandling	RS	Minska	▲	▼
Regiondirektörens kontrollmått		Mål 2019		
Resultat från Nationell patientenkät (NPE) (regionnivå): <ul style="list-style-type: none">• Bemötande och respekt• Delaktighet och involvering• Kontinuitet och koordinering• Helhetsintryck	RS	Öka		
Antal genomförda medborgarkaféer (dialoger om hälsa och vårdens utveckling)	RS	3		

Nära vård på nya sätt

FRAMGÅNGSFAKTOR: Förflyttning mot öppnare vårdformer

Ökad andel primärvård

Hälso- och sjukvårdens utveckling mot nära vård innebär en förflyttning mot öppnare vårdformer. Regionen har därför som mål att primärvårdens andel av den totala mängden öppenvårdsbesök ska öka över tid. I regionen uppgick andelen till 60,5 procent under första tertialen vilket är en procentenhet lägre jämfört med samma period ifjol.

Undvikbar slutenvård vid kronisk sjukdom

Inläggning på sjukhus för patienter med vissa kroniska sjukdomar (hjärtsvikt, diabetes, astma och KOL) kan i viss grad motverkas om patienterna får ett bra omhändertagande i den öppna vården. I regionen uppgick antalet slutenvårdstillfällen per hundra tusen invånare för dessa sjukdomstillstånd till 562 för kvinnor och 764 för män (siffrorna avser de senast tillgängliga för år 2017). Det är en minskning jämfört med föregående år och lägre än motsvarande siffror för riket.

Styrmått		Mål 2019	Måloppfyllelse	Utveckling
Andel av besök i öppenvård som sker i primärvård inklusive privata hälsocentraler	RS	Öka	▲	▼
Regiondirektörens kontrollmått		Mål 2019		
Undvikbar slutenvård vid kronisk sjukdom per 100 000 invånare	RS	Minska		

FRAMGÅNGSFAKTOR: Nya vårdtjänster med digitala lösningar används

Användandet av invånartjänster ökar stadigt. Inloggningarna på de digitala tjänster som tillhandahålls via 1177.se ökar stadigt och i dagsläget har nästan 50 procent av länets invånare loggat in någon gång. Det är viktigt att Region Norrbotten fortsätter att arbeta för ökad användning av tjänsterna på 1177.se då det är grunden för digitaliseringen av kontakten med invånarna.

Effekterna av satsningen på införande av videostöd för vårdbesök börjar också synas då användandet ökar. Användandet av webbtidbokning ökar också. Däremot har ett omtag med nya metoder och fler resurser gjorts inom ramen för införandeprojektet under 2019 för att öka takten ännu mer.

Under 2019 har Region Norrbotten lanserat nya digitala vårdtjänster i form av Folk tandvården Direkt och mobil självincheckning och betalning.

Styrmått			Mål 2019	Måluppfyllelse	Utveckling
Antal mottagningar med webtidbok som används*	RS		Närsjukvård: 100 mottagningar Länssjukvård: 50 mottagningar Folktandvård: 50 mottagningar	●	▲
Andel invånare som loggat in på 1177	RS		50%	●	▲
Antal vårdbesök på distans (distansbesök och distanskonsultationer via video) i regionen	RS	M	Öka	●	▲
		K	Öka	●	▲
Regiondirektörens kontrollmått			Mål 2019		
Antal klinker som genomför vårdbesök via distans (video).	RS		Öka		

Medarbetare

Perspektivet MEDARBETARE visar hur Region Norrbotten ska vara en attraktiv arbetsgivare som tar tillvara medarbetarnas resurser och låter dem växa och utvecklas tillsammans i arbetet. Samt skapar förutsättningar och stöd för chefer att framgångsrikt leda verksamhet och medarbetare genom ett hållbart ledarskap.

Sammanfattande bedömning av måluppfyllelse

	Strategiskt mål	Framgångsfaktor
●	Hållbar kompetensförsörjning (RS)	En arbetsgivare som är attraktiv (RS)
		Rätt använd kompetens (RS)
		Kompetens och karriärutveckling (RS)
●	Ledar- och medarbetarskap för förnyelse (RS)	Ledarskap som främjar förnyelse (RS)
		Engagerat medarbetarskap (RS)
■	Hälsofrämjande arbetsvillkor (RS)	Hälsofrämjande arbetsplatser i utveckling (RS)

Under första tertialen har de strategiska målen under perspektivet medarbetare utvecklats i positiv riktning. Kostnaden för inhyrd bemanning utgör en mindre andel jämfört med första tertialen föregående år, men behöver fortsätta minska under året. Glädjande att de hälsofrämjande och förebyggande insatserna fortsatt utgör en stor del av företagshälsans uppdrag och att sjukfrånvaron minskar för både kvinnor och män.

Hållbar kompetensförsörjning

Den samlade bedömningen av måluppfyllelsen är att målet delvis är uppfyllt. Regionen har genomfört ett antal förbättringar, men arbetet måste fortsätta för att regionen ska nå målet i sin helhet. Regionen arbetar aktivt för att öka sin attraktivitet som arbetsgivare samt utveckla chefer och medarbetares kompetens. Det ekonomiska och demografiska läget medför att det krävs nya arbetssätt och förnyelse i kompetensförsörjningsplaneringen. Cheferna behöver stöd och avlastning inom dessa områden och därför är arbetet med bemanningsfrågor fortsatt prioriterat, tillsammans med utbildningsfrågor, rekryteringsarbete och uppgifts- och kompetensväxling. Vid årets slut bedöms målet vara uppnått.

Ledar- och medarbetarskap för förnyelse

Den samlade bedömningen av måluppfyllelsen är att målet delvis är uppnått och att de aktiviteter som har påbörjats bidrar till att målet bedöms vara uppnått vid årets slut. Hållbart medarbetarengagemang (HME index) ökade i senaste medarbetaruppföljningen, dock är det ett utmanande målområde och insatserna behöver därför fortsätta under året.

Hälsofrämjande arbetsvillkor

Den samlade bedömningen av måluppfyllelsen för tertialen är att målet till stor del är uppnått. Den totala sjukfrånvaron minskar med 0,9 procentenheter jämfört med samma period föregående år, vilket medför att tertialens målsättning överträffas. Andelen extratid utöver ordinarie sysselsättningsgrad minskar jämfört med samma period föregående år, extratiden behöver dock fortsätta att minska.

Jämfört med samma period föregående år ökar även andelen hälsofrämjande och förebyggande insatser hos företagshälsan.

Vid årets slut bedöms det strategiska målet vara uppfyllt.

Hållbar kompetensförsörjning

FRAMGÅNGSFAKTOR: En arbetsgivare som är attraktiv

Medarbetare i regionen

Regionen har per den sista april 7309 medarbetare, vilket innebär en ökning med 81 medarbetare i förhållande till samma period föregående år. Andelen kvinnor är 81 procent och därmed en procent högre. Andelen heltidsarbetande är 89 procent för kvinnor och 93 procent för män. Det innebär en ökning med 1 procent för kvinnor och oförändrat för män.

Tabell: Medarbetare i Region Norrbotten

	Antal anställda	Antal anställda	Förändring
	201904	201804	
Administration	960	940	20
Administratör vård	298	301	-3
Kultur, turism och fritidsarbete	73	76	-3
Läkare	766	760	6
Rehabilitering och förebyggande arbete	405	390	15
Räddningstjänstarbete	2	1	1
Sjuksköterska	2043	2030	13
Skolarbete	9	9	0
Socialt och kurativt arbete	94	93	1
Tandvårdsarbete	466	471	-5
Teknikarbete	496	488	8
Vård och omsorgsarbete m m	1697	1669	28
Summa:	7309	7228	81

Ökningen av antal medarbetare är störst inom vård och omsorgsarbete. Denna förändring beror på att undersköterskor tagit över arbetsuppgifter från andra yrkeskategorier som ett led i uppgifts- och kompetensväxlingen. Ökning av administration beror främst på satsningar på spetspatienter, folkhälsa samt en ny säkerhetsenhet, men även på tillsättning av vakanta tjänster.

Antalet AT- läkare samt sjuksköterskor har ökat jämfört med samma period föregående år. Minskningen inom gruppen tandvårdsarbete beror på det svåra rekryteringsläget. Ökningen inom rehabilitering och förebyggande arbete kan härledas till det pågående arbetet med uppgifts- och kompetensväxling, samt en utökning av resurser inom forskning. Jämfört med första tertialen 2018 har personalomsättningen sjunkit med 1,2 procentenheter. Sänkningen från 2018 kan delvis förklaras av omorganiseringar där medarbetare är kvar i samma anställning men där de i statistiken visas som intern rörlighet. Pensionsavgångar ökar med 0,2 procentenheter under första tertialen 2019 jämfört med 2018. Även andelen medarbetare som är kodade med extern avgångsorsak ökar med 0,2 procentenheter under första tertialen jämfört med samma period föregående år. Trots att den totala personalomsättningen minskar är utvecklingen gällande pensionsavgångar och externa avgångar inte önskvärd, då regionen på grund av kompetensbrist i länet behöver behålla fler medarbetare inom organisationen. Jämförelser med övriga regioner finns endast tillgänglig för helåret och kommenteras därför först i årsredovisning.

När medarbetare väljer att lämna regionen genomför närmsta chef avgångssamtal. För att få en samlad bild av varför medarbetare väljer att söka sig från regionen eller gå i förtida pension, har en anonym

avgångsenkät tagits fram. Resultaten från enkäten kommer användas för att öka regionens attraktivitet. Enkäten kommer att lanseras efter sommaren.

Forum för jämställdhet

I januari genomfördes evenemanget Forum för jämställdhet i Luleå där regionen var en stor medarrangör. Många av regionens chefer och berörda handläggare var på plats och deltog vid seminarierna för att lära sig mer om jämställdhet. Ett utbildningsmaterial som syftar till att ytterligare utveckla jämställdheten inom regionen är under framtagning. Målet är fokus på jämställdhet på alla arbetsplatser inom regionen och att få in jämställdhet som en naturlig del i styrning och uppföljning.

Arbetsgivarvarumärke

Stolta medarbetare skapar ett starkt arbetsgivarvarumärke som ökar möjligheten att rekrytera högkvalitativa medarbetare. En hög intern stolthet skapar goda ambassadörer och skapar engagemang och effektivitet hos medarbetarna. Detta blir extra viktigt i samband med att det finns en brist på kvalificerad arbetskraft och framtida behov. I medarbetarundersökningar är andelen medarbetare som skulle rekommendera Region Norrbotten som arbetsgivare låg, den ligger på index 59 av 100, vilket ligger till grund för ett påbörjat strategiskt arbete med att stärka regionens arbetsgivarvarumärke. Under första tertialen har en projektgrupp för detta arbete bildats med representanter från kommunikations- och HR avdelningen.

Rekryteringsinsatser

Regionen arbetar med riktade rekryteringsinsatser och specifika rekryteringskanaler för olika yrkesgrupper samt studerande. I detta arbete ingår även rekrytering från andra länder. Under perioden har en rekryteringsresa genomförts till Nederländerna. Rekryteringsinsatsen är långsiktig och syftar till att ha en pågående dialog med de kandidater som är intresserade av att på sikt flytta till Sverige för arbete. Antalet utlandsrekryterade är fem under perioden. Tio aktiviteter med syfte att attrahera kandidater och sprida information om regionen som arbetsgivare har genomförts, riktade mot högstadieskolor, gymnasium, universitet, yrkeshögskolor och arbetsförmedlingen.

Regionen har ansökt om medel för integration och tillväxt från Länsstyrelsens projekt om ett förbättrat mottagande av nyanlända. Region Norrbotten har beviljats 70 000 kr och kommer att stötta Luleå tekniska universitets seminarier för nyanlända. Seminarieriet pågår under maj månad och regionen finansierar resor inom Norrbottens län till och från träffarna. Regionen kommer genom dessa medel även att kunna stötta universitetet i en fortsättning av denna seminarieriet till hösten.

Arbetsmarknadsåtgärden "extratjänster" har under första tertialet fasats ut på grund av att regeringen inte längre finansierar dessa tjänster via arbetsförmedlingen. Regionen har under första tertialet ca 10 pågående extratjänster och dessa kommer att avslutas under året.

Kontinuerligt lärande för medarbetare

Som en kunskapsintensiv organisation behöver Region Norrbotten främja chefer/ledare och medarbetare till kontinuerlig kompetensutveckling för att upprätthålla kunskapsbaserade arbetssätt men också för att säkra organisationens framtida utveckling. Avsaknad av en övergripande organisation och struktur för lärande försvårar en samordning av utbildningsinsatser och en sammanhållen utveckling. Av den anledningen har ett arbete inletts under 2019 för att skapa en struktur för en sammanhållen lärandemiljö med strategiskt ansvar för kompetensutvecklings- och fortbildningsfrågor. I ett första steg har arbetet under 2019 fokuserat på att skapa en katalog och portal för kompetensutveckling.

Styrmått		Mål 2019	Måluppfyllelse	Utveckling
Personalomsättning av tillsvidareanställd personal				
Extern	RS	Likvärdigt med övriga regioner	■	▲
Internt				

FRAMGÅNGSFAKTOR: Rätt använd kompetens

Via kompetensförsörjningsplanerna som varje verksamhet tar fram kan antalet uppgifts-/kompetensväxling följas och goda exempel spridas. Konceptet har utvecklats för att kunna aggregera antalet växlingar. Både användningen av kompetensbaserad rekrytering och kompetensförsörjningsplaner stödjer och främjar arbetet med rätt använd kompetens.

Breddinförande av kompetensbaserad rekrytering fortsätter, en metod för att kvalitetssäkra rekryteringsprocessen och tillföra cheferna verktyg i kompetensförsörjningen. Metoden främjar även uppgifts-/kompetensväxling, ökar förutsättningarna för jämställdhet och integration vid rekryteringar samt höjer regionens attraktivitet som arbetsgivare genom ett bra bemötande av kandidater i rekryteringsprocessen. Den behovsanalys som ska göras inför varje rekrytering säkerställer även kopplingen till verksamhetens övergripande kompetensförsörjningsplanering. Ytterligare 15 chefer har genomgått utbildningen under perioden. Eftersom många av regionens chefer nu har utbildats i metoden kommer utbildningstillfällena glesas ut under året.

Styrmått		Mål 2019	Måluppfyllelse	Utveckling
Aktivitet: Uppgiftsväxling - under 2019 kommer ett verktyg tas fram som gör att vi kan aggregera kompetensförsörjningsplaner och därigenom följa trenden	RS		◆	

FRAMGÅNGSFAKTOR: Kompetens och karriärutveckling

Andel kostnad för bemanningsföretag av den totala personalkostnaden är 8,2 procent, vilket är en förbättring då motsvarande siffra var 8,7 procent samma period föregående år.

Studieförmåner och utbildningstjänster

Regionen erbjuder studieförmåner och utbildningstjänster till sjuksköterskor inom svårrekryterade specialområden. Under första tertialet 2019 har regionen fortsatt det påbörjade samarbetet med Luleå tekniska universitet för att fylla deras specialistutbildning inom operationssjukvård för grundutbildade sjuksköterskor. Regionen har rekryterat 15 sjuksköterskor till traineetjänster vid operationsenheterna i Sunderbyn, Piteå och Gällivare. Dessa sjuksköterskor är antagna till universitetets specialistutbildning inom operationssjukvård som startar i höst och kommer att studera med bibehållen grundlön. Operationssjuksköterskor är den grupp inom specialistutbildade sjuksköterskor som regionen hyr in mest av och denna stimulansåtgärd syftar till att minska beroendet av inhyrd bemanning.

Avancerad klinisk sjuksköterska

Region Norrbotten utreder behovet av Avancerad klinisk sjuksköterska (AKS) i samarbete med Luleå tekniska universitet för att kunna öppna upp denna utbildning i länet. Verksamheterna har ett fortsatt behov av AKS som kompetens. Frågor kring vilka kurser som är mest relevanta utifrån verksamheternas behov ses över. Satsningen på avancerade kliniska sjuksköterskor är en del i uppgifts- och kompetensväxlingen och har möjliggjort att arbetsuppgifter har flyttats från läkare till sjuksköterskor. Satsningen innebär även en ny karriärväg för sjuksköterskor.

Kompetensförsörjningsplaner

Arbetet med kompetensförsörjningsplaner fortsätter. Konceptet har utvecklats ytterligare för att förenkla arbetet och möjliggöra aggregering av resultaten. Därmed kommer kompetensförsörjningsbehovet kunna synliggöras och analyseras på övergripande nivå i divisionerna och underlätta planering och uppföljning. Ett utbildnings- och informationsmaterial kopplat till planerna är under framtagning. Andelen kostnad för bemanningsföretag av den totala personalkostnaden är 8,2 procent, vilket är en förbättring då motsvarande siffra var 8,7 procent samma period föregående år.

Verksamhetsförlagd utbildning

Höstterminen 2019 införs en ny utbildningsplan för sjuksköterskeutbildningen vid Luleå tekniska universitet. I samband med det utökas även utbildningsplatserna på programmet. Under årets inledande månader har därför nya handledningsmodeller tagits fram och implementerats i syfte att klara av de utmaningar som kulminerar under höstterminen 2019 då nästan dubbelt så många studenter ska ut på verksamhetsförlagd utbildning än i fjol.

Basårsprogrammet för nyutbildade sjuksköterskor

När basårsprogrammet för nyutbildade sjuksköterskor startade under september 2018, så påbörjade 34 sjuksköterskor programmet och beräknas bli färdiga i juni 2019. Under februari i år påbörjade ytterligare 24 sjuksköterskor basårsprogrammet, som beräknas bli färdiga i januari 2020. Det innebär att det för närvarande finns 58 sjuksköterskor som deltar i basårsprogrammet. Ytterligare deltagare antas under hösten. Syftet med basårsprogrammet är att förstärka introduktionen för nyutbildade sjuksköterskor och öka sannolikheten att man blir kvar i yrket genom att man får en god grund och en trygg start i sin nya yrkesroll. Basårsprogrammet innebär att man erbjuds 7 utbildningsdagar som bland annat omfattar omhändertagande av den akut sjuka patienten, scenarioövningar, A – HLR och S – HLR, patientsäkerhet, vårdskador, riskbedömningar och åtgärder, äldres vård och hälsa, vardagsrehabilitering och palliativ vård, verksamhetsmodellen med personcentrering och etik, förbättringsmetoder, flöden och vårdprocesser. Utöver detta erbjuds mentorsamtal i grupp samt en strukturerad och förstärkt arbetsplatsintroduktion där man har sin anställning.

Modell för ST-planering

Vid årsskiftet infördes en ny modell för optimerad planering av ST-läkare i regionen med syfte att på ett bättre sätt motsvara regionens behov av läkarkompetens inför framtiden. Grundtanken är att ha rätt läkarkompetens vid rätt tidpunkt på rätt plats. Utifrån ett kvalitetssäkrat underlag som ger en bild av nuvarande specialiteters dimensionering, görs bedömningar om och inom vilka specialiteter det råder eller riskerar uppstå en bristsituation, samt vilka strategiskt viktiga områden och framtida behov som behöver prioriteras. Satsningen är strategisk och eftersom en specialiseringstjänstgöring tar minst 5 år att genomföra kommer det ta några år innan resultatet faller ut.

För år 2019 har Utvecklingsrådet fattat beslut om att prioritera 2 ST-block inom geriatrik, 1 ST-block inom neurologi, 1 ST-block inom onkologi samt 1 ST-block inom klinisk kemi som delfinansieras centralt. Delfinansieringen innebär att 50 procent finansieras centralt och 50 procent av verksamheten själva.

Kompetensvärderingsenhet

Sedan årsskiftet har en kompetensvärderingsenhet bildats inom primärvården, med placering vid Bergnäsets hälsocentral i Luleå. Till enheten har två distriktsläkare och en distriktssköterska knutits. Kompetensvärderingsenheten ska fungera som en resurs till hälsocentralerna i länet. Uppdraget är att göra basala bedömningar vid osäkerhet kring kompetensnivån hos legitimerade läkare som söker ST (specialisttjänstgöring) i allmänmedicin samt kompetensvärdering av svenska läkare som utbildat sig i annat EU-land och söker en ST i länet.

Uppdraget innebär också att genomföra utbildning/handledning av ST-läkare där bedömningen påvisat behov av extra insatser. Placeringstiden på kompetensenheten är individuell och kan variera från någon månad upp till ett år beroende på den utbildningsplan som utarbetats i samråd med ordinarie hälsocentral. Tjänstgöringen alternerar mellan kompetensenheten och den egna hälsocentralen.

Kompetensenheten utgör även ett stöd för ST-läkare, handledare, studierektorer och verksamhetschefer för att utveckla och stärka kvaliteten i handledning och kompetensbedömning. Kompetensenheten knyter också kontakter med utländska universitet med många svenska läkarstudenter för att främja rekrytering av utlandsutbildade. Enheten ska även fungera som ett nav för att utveckla samarbetet med

regionens lektorer för att främja forskning inom allmänmedicin och stärka det interprofessionella läran-
det i primärvården som helhet.

Bastjänstgöring för läkare (BT)

Under hösten 2018 beslutade riskdagen om en bastjänstgöring (BT) för läkare som ska ersätta dagens
allmäntjänstgöring (AT). I mars 2019 tog regeringen beslutet om en 6-årig läkarutbildning som leder till
legitimation i samband med läkarexamen. Region Norrbotten har därför inlett arbetet med att planera
och bygga upp en BT för läkare i länet, då denna enligt lag ska träda i kraft redan från 1 juli 2020 för alla
läkare som utbildats i annat land än Sverige.

Styrmått		Mål 2019	Måluppfyllelse	Utveckling
Andel kostnad för bemanningsföretag av total personalkostnad	RS	Minska		
Andel utfärdade specialistbevis i allmänmedicin av totalt antal utfärdade specialistbevis	RS	Öka		

Ledar- och medarbetarskap för förnyelse

FRAMGÅNGSFAKTOR: Ledarskap som främjar förnyelse

Andelen chefer som anser sig ha förutsättningar för att utöva sitt ledarskap ligger i 2018 års medar-
taruppföljnings på samma nivå som tidigare år, men lägre än regionens mål för 2019.

Arbete pågår med att utveckla och tydliggöra chefs roll för att ytterligare stärka cheferna och regio-
nens attraktivitet.

Bedömningen är att regionens chef- och ledarutveckling fortsätter att främja förnyelse. Under perioden har
en utbildningssatsning i förändringsledning för alla regionens chefer startat upp i syfte att stärka chefer-
nas kompetens och förståelse för att självständigt driva förändring av verksamheten. Utbildningen har
stark anknytning till regionens pågående omställningsarbete. Sex utbildningstillfällen har ägt rum med
totalt 73 deltagare och ytterligare 13 utbildningstillfällen är inplanerade under året.

Regionen fortsätter att genomföra omfattande aktiviteter för att utveckla chef- och ledarskapet och 78
chefer och ledare har deltagit i något av regionens övriga chef- och ledarutvecklingsprogram under
perioden. Ett introduktions-tillfälle för nya chefer har hållits. Regionen har 64 chefer registrerade som
mentorer och ett stort antal mentorprogram pågår. Aktiviteterna inom chef- och ledarskapsutveckling
syftar, förutom att utveckla ledarskapet inom regionen, även till att främja nätverket och erfarenhetsut-
bytet mellan regionens chefer. Ett chefsmöte med regionens högre chefer genomfördes under april för
att skapa samsyn av nuläge och kommande utmaningar kring ekonomi och demografi.

Revisorerna har under perioden lämnat en rapport avseende om regionen bedriver ett ändamålsen-
ligt arbete gällande fullmäktiges mål om att vara en attraktiv arbetsgivare. Granskningsåret är 2018
och syftar till att bedöma om regionstyrelsen säkerställt att chefer har tillräckliga och ändamålsenliga
förutsättningar i förhållande till sitt ansvar som chef. Revisorernas bedömning är att regionstyrelsen till
övervägande del har säkerställt att chefer har tillräckliga och ändamålsenliga förutsättningar i förhål-
lande till sitt ansvar som chef.

Styrmått		Mål 2019	Måluppfyllelse	Utveckling
Andel chefer inom regionen som genomgått utbildning i förändringsled- ning eller förbättringsledning	RS	80%		

FRAMGÅNGSFAKTOR: Engagerat medarbetarskap

Medarbetaruppföljningen som genomförts i slutet av 2018, med resultatåterföring i februari och mars 2019 gav ett hållbart medarbetarengagemang (HME- index) på 78, vilket är en ökning jämfört med senaste medarbetaruppföljningen då HME index var 77. Värdet anger hur medarbetarna upplever motivation och arbetstillfredsställelse inom arbetet, förstår hur det egna arbetet bidrar till verksamhetens utveckling och måluppfyllelse samt upplevelsen av organisationen och ledarskapet.

2018 gjordes medarbetaruppföljning tillsammans med patientsäkerhetskulturmätningen vilket resulterade i förbättrad svarsfrekvens i patientsäkerhetskulturmätningen och gemensamma workshops under februari och mars 2019. Dessa workshops riktade sig till chefer för att ge dem förutsättningar att omhänderta resultatet. Regionen ser fördelar med att samarbeta på detta område då arbetsmiljöfrågor går hand i hand med patientsäkerhetskulturförändringar.

Resultatet från medarbetaruppföljningen visar att organisationen i stor grad har medarbetare som upplever att arbetet känns meningsfullt (index 87 av 100) Medarbetare har i stor grad svarat att närmaste chef visar förtroende för dem och även att närmaste chef ger förutsättningar för att ta ansvar i arbetet. Ambassadörsfrågorna i medarbetaruppföljningen har generellt sett fått lägre resultat.

Chefslöneökning är framtagna och har använts i samband med 2019 års löneöversyn. Kriterierna ska förtydliga sambandet mellan den enskilde medarbetarens prestation, arbetsplatsens- och regionens mål och verksamhetsmodellens principer och värderingar.

Verksamheterna arbetar med förbättringstaylor enligt regionens verksamhetsmodell och många chefer genomgår en patient- och flödesutbildning för att ytterligare bygga på kompetens kring processer. I pulsmöten får medarbetare stor möjlighet att påverka arbetssätt och samarbete som en del i det dagliga förbättringsarbetet.

Styrmått		Mål 2019	Måluppfyllelse	Utveckling
Totalindex i mätningen Hållbart medarbetarengagemang (HME)	RS	Öka		

Hälsofrämjande arbetsvillkor

FRAMGÅNGSFAKTOR: Hälsufrämjande arbetsplatser i utveckling

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron per sista april är 5,1 procent och har därmed minskat med 0,9 procentenheter jämfört med samma period föregående år. Utvecklingen tyder på att regionens satsning på tidiga insatser ger resultat och att regionen har bättre förutsättningar att nå målet för året avseende den totala sjukfrånvaron. Sjukfrånvaron har minskat mest för de medarbetare som är yngre än 29 år och äldre än 50 år. Den korta sjukfrånvaron står för 49 procent och långtidsfrånvaron står för 51 procent. Kvinnorna har fortsatt högre sjukfrånvaro jämfört med männen, men skillnaden jämfört med föregående år har minskat med 0,3 procent och är nu 2,6 procent. Samarbetet med Försäkringskassan fortsätter enligt samverkansavtalet med dialog och gemensamma aktiviteter.

Regionen deltar tillsammans med Region Skåne i ett projekt under ledning av Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). Projektets syfte är att förebygga och förkorta sjukfrånvaro hos medarbetarna, genom tidiga insatser samt att förbättra samverkan mellan regionen som arbetsgivare och vårdgivare. Projektet är uppdelat i tre insatser som ska underlätta samverkan på individ, grupp och organisationsnivå.

Samverkan

En samverkansverkstad med representanter från regionen, fackliga och Försäkringskassan har bedrivits i sex delar med målet att genom erfarenhetsutbyte identifiera de tre största hindren för samverkan. De efterföljande verkstadstillfällena har sedan ägnas åt att hitta konkreta lösningar till dessa hinder. I workshopserien har det arbetats med regionens koncept för Hälsufrämjande arbetsplatser som är under framtagning och en arbetsgrupp har tagit fram en folder som riktar sig till individer på väg in i ohälsa eller är i pågående sjukskrivning. I workshopserien har det också arbetats fram en checklista till chefer som stöd i att fånga upp tidiga signaler på ohälsa.

Arbete utöver ordinarie sysselsättningsgrad

Extratiden – andelen timmar utöver ordinarie sysselsättningsgrad minskar jämfört med samma period föregående år. Totalt har extratiden minskat med 1,9 procent sedan föregående period. Övertiden minskar mest, medan arbete under jour/beredskap för läkare samt fyllnadslön minskat marginellt. Arbete under jour/beredskap för övriga yrkesgrupper har ökat något.

Företagshälsan använder från januari 2019 ett nytt system för uppföljning. Detta gör det möjligt att se antalet timmar per uppdrag istället för enbart antal uppdrag, vilket möjliggör en mer detaljerad uppföljning på sikt.

Styrmått		Mål 2019	Måluppfyllelse	Utveckling
Total sjukfrånvaro	RS	DÅ04: 5,6% DÅ08: 4,8% ÅR: 4,9%		▲
Extratid - Timmar över aktuell sysselsättningsgrad	RS	Minska		▲
Andel främjande och förebyggande insatser inom företagshälsan	RS	Bibehålla eller öka		▲

Tabell: Sjukfrånvaro jan-april år 2019

Intervall	2019 april	2018 april	2017 april
1 – 14 dgr	2,5	2,8	2,8
15 – 59 dgr	0,9	1,0	0,9
60 – 90 dgr	0,3	0,3	0,4
91 – dgr	1,4	1,9	2,0
Lång sjukfrånvaro *	51,0	52,9	54,3
Kort sjukfrånvaro **	49,0	47,1	45,7
Totalt	5,1	6,0	6,1

* Sjukfrånvaro dag 15- uttryckt i procent av den totala sjukfrånvaron

** Sjukfrånvaro 1-14 dgr uttryckt i procent av den totala sjukfrånvaron

Tabell: Arbetad tid och frånvaro i % av bruttoarbetstid

Period	2019 april	2018 april	2017 april
Arbetad tid (basbemanning)	78,9	78,3	78,2
Sjukfrånvaro	5,1	6,0	6,1
Övrig frånvaro	16,0	15,7	15,7
Bruttoarbetstid	100,0	100,0	100,0

Tabell: Sjukfrånvaro per kön och åldersintervall

	2019 april	2018 april	2017 april
Sjukfrånvaro män	3,0	3,7	3,8
Sjukfrånvaro kvinnor	5,6	6,6	6,6
Sjukfrånvaro - 29 år	4,0	4,9	4,6
Sjukfrånvaro 30-49 år	4,7	5,5	5,7
Sjukfrånvaro +50 år	5,8	6,9	6,8

Ekonomi

Perspektivet EKONOMI beskriver hur Region Norrbotten ska hushålla med tillgängliga resurser för att skapa och behålla en god ekonomi som ger rimlig handlingsfrihet.

Sammanfattande bedömning av måluppfyllelse

	Strategiskt mål	Framgångsfaktor
▲	Långsiktigt hållbar ekonomi (RS, RUN)	Verksamheten är anpassad till den aktuella intäktsnivån (RS, RUN)
▲	Kostnadseffektiv verksamhet (RS, RUN)	Effektiva processer (RS, RUN)

Långsiktigt hållbar ekonomi

Den samlade bedömningen är att målet inte har uppnåtts. Visserligen uppnås det finansiella resultatmålet, 2 procent av skatter, statsbidrag och utjämning, för perioden och prognostiseras även uppnås för helår 2019 men det förklaras med orealiserad värdeökning av pensionsportföljen. Nettokostnaderna i verksamheten ökar dubbelt så mycket som skatter, statsbidrag och utjämning vilket medför att verksamhetens resultat är negativt för perioden och beräknas bli det även för helår 2019. Endast division Länsteknik och division Service klarar resultatmålen medan hälso- och sjukvårdsdivisionerna försämrar resultaten med 50 mnkr under perioden men prognostiserar en viss förbättring för helåret. Åtgärder i ekonomiska handlingsplaner ger inte tillräcklig effekt. I hälso- och sjukvårdsdivisionerna pågår arbete med ytterligare åtgärder för att förbättra resultatet. Det betyder att måluppfyllelsen kan förbättras under senare delen av året. För en långsiktigt hållbar ekonomi måste kostnaderna i verksamheten minska med 10 procent vilket kräver kraftfulla åtgärder och beslut men regionen behöver även ökade statsbidrag och utjämning.

Kostnadseffektiv verksamhet

Den samlade bedömningen är att målet inte har uppnåtts. För att uppnå delmålet kostnadseffektiv verksamhet behöver kostnadsnivån i hälso- och sjukvården sänkas. Utvecklingen går i fel riktning då nettokostnaderna i hälso- och sjukvården ökar kraftigt medan produktionen i slutenvård minskar och produktionen i öppenvård endast ökar marginellt. Det betyder att produktiviteten fortsätter att minska. Ökad produktion i öppenvård är en planerad utveckling och innebär kostnadseffektivare vård. Problemet är att kostnaderna i slutenvård inte minskar. Arbetet med processer och flöden i hälso- och sjukvården pågår sedan några år men har inte gett tillräcklig ekonomisk effekt. Vården behöver genomgå stora förändringar både vad gäller arbetssätt och på vilket sätt vårdens tjänster erbjuds befolkningen. Det krävs tydliga mål och tydlig ledning och styrning för framgång i det fortsatta arbetet så att resultat uppnås och ekonomisk effekt erhålls.

Långsiktigt hållbar ekonomi

Styrmått		Mål 2019	Måluppfyllelse	Utveckling
Regionens resultat i förhållande till skatt, utjämning och generella statsbidrag, %	RS	2%		▼
Alla divisioner och regiongemensamt når sina resultatmål	RS	Minska		▼
Divisionernas ekonomiska handlingsplaner – effekt, %	RS	100%		▶
Avsättning till pensioner inkl ansvarförbindelse och löneskatt, konsolideringsgrad	RS	DÅ04: 61 % DÅ08: 62% ÅR: 64%		▲
Aktivitet: En riktlinje för finansiering av regional utveckling tas fram	RUN	Riktlinje framtagen		

Kostnadseffektiv verksamhet

Styrmått		Mål 2019	Måluppfyllelse	Utveckling
Kostnad per producerad DRG-poäng exklusive ytterfall enligt KPP-databasen	RS	Minska skillnaden jmf 2017		
Produktivitet utifrån KPP	RS	Öka jmf motsvarande kvartal året innan		▼
Kostnadsandel öppenvård av total kostnad enligt KPP (inner- och ytterfall)	RS	Öka jmf motsvarande kvartal året innan		▲
Skillnaden i regionens läkemedelskostnad per invånare gentemot Sveriges läkemedelskostnad per invånare	RS	350 kr		▲
Aktivitet: Redovisa ekonomiskt utfall för Länstrafiken och Norrtåg	RUN	Budget ska följas		

Finansiell analys

Periodens resultat och årsprognos

	Resultat April 2019	Resultat April 2018	Årsprognos 2019	Budget 2019	Resultat 2018
Verksamhetens nettokostnad	-2 839	-2 676	-8 453	-8 343	- 7 988
Skatter, generella statsbidrag och utjämning	2 801	2 732	8 403	8 456	8 343
Verksamhetens resultat	-38,0	56,0	-50	114	220
Finansnetto	233,0	-2,0	224	99	-70
Periodens resultat	195,0	54,0	174	213	150
Nettokostnadsutveckling, procent	6,1%	3,3%	5,8%		
Utveckling av skatter, generella statsbidrag och utjämning, procent	2,5%	2,6%	2,4%		
Resultat/ skatter, generella statsbidrag och utjämning, procent	7,0%	3,6%	2,0%		

Region Norrbotten redovisar ett resultat för verksamheten per april på -38 mnkr vilket är 38 mnkr sämre än budget och 94 mnkr sämre än föregående år.

Nettokostnaderna har ökat med 163 mnkr (6,1 procent) medan skatter och statsbidrag endast har ökat med 69 mnkr (2,5 procent). Periodens nettokostnader är 21 mnkr sämre än budget.

Finansnettot för perioden är 233 mnkr, vilket är 200 mnkr bättre än periodbudgeten och 235 mnkr bättre än föregående år.

Från 2019 gäller nya redovisningsregler som innebär att pensionsportföljen ska bokföras till marknadsvärde, istället för som tidigare till det lägsta av anskaffningsvärde och marknadsvärde. Det gör att resultatet påverkas av rörelser på finansmarknaderna. Pensionsportföljen har ökat i värde med 265 mnkr sedan årsskiftet, varav 118 mnkr är en återföring av den nedskrivning av pensionsportföljen som gjordes i årsbokslutet och 147 mnkr är årets realiserade vinster.

Periodens resultat är 195 mnkr vilket är 162 mnkr bättre än budget. Resultatet i relation till skatter och generella statsbidrag är 7 procent vilket innebär att regionen når det finansiella målet på 2 procent.

Årsprognosen pekar på ett positivt resultat med 174 mnkr vilket huvudsakligen förklaras av värdeuppgången på pensionsportföljen.

Prognosen för verksamhetens resultat är -50 mnkr vilket är 164 mnkr sämre än budget och 270 mnkr sämre än föregående år. Nettokostnaderna för helåret beräknas bli 465 mnkr högre än 2018. Detta ger en nettokostnadsökning på helåret med 5,8 procent vilket är högre än de budgeterade 4,4 procent. Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning bedöms öka med endast 2,4 procent vilket är lägre än de budgeterade 3,0 procent.

Tabell: Divisioner, övriga verksamheter och finansiering (mnkr)

	Resultat 201904	Resultatmål 201904	Resultat 201804	Årsprognos 2019	Resultatmål / budget 2019	Resultat 2018
Närsjukvård	-81,1	-16,4	-61,1	-243	-108	-246,3
Länssjukvård	-34,5	-5,3	-6,2	-95	-16	-111,2
Folktandvård	-6,6	0,0	-3,8	-6	0	-15,8
Service	-7,5	-12,7	-9,7	-17	-17	-8,8
Länsteknik	-1,4	-2,2	1,5	2	0	6,0
Totalt divisionerna	-131,1	-36,6	-79,2	-358,8	-141,0	-376,2
Politiken	1,3	0,0	1,8	1	0	7,1
Gemensamt	27,7	-5,3	35,6	45	0	136,1
Finansiering*	297,5	74,9	96,3	488	354	382,5
Totalt Region Norrbotten	195,4	33,0	54,5	174,5	213,0	149,5

Regionens divisioner redovisar ett negativt periodresultat med 131 mnkr vilket är 95 mnkr sämre än resultatmålet och 52 mnkr sämre än föregående år. Divisionerna Länsteknik och Service klarar periodens resultatmål men hälso- och sjukvårdsdivisionerna och tandvården avviker negativt mot resultatmålet. Regiongemensamma verksamheter redovisar en positiv avvikelse mot periodens resultatmål med 34 mnkr. Finansieringen visar ett resultat som är 223 mnkr bättre än målet vilket förklaras av värdeuppgången på pensionsportföljen.

Divisionernas årsprognoser pekar på ett underskott på 359 mnkr, vilket är 218 mnkr sämre än resultatmålet men 17,4 mnkr bättre än föregående år. Även för helåret prognosticeras Division Service och Division Länsteknik klara sina resultatmål. Resultatavvikelsen för divisionerna Närsjukvård och Länssjukvård förklaras med att de inte klarar att göra planerade kostnadsminskningar och samtidigt ökar andra kostnader. Division Folktandvård tappar intäkter på grund av färre tandläkare. Årsprognosen för regiongemensamma verksamheter visar ett resultat som är 45 mnkr bättre än resultatmålet Det förklaras av ej förbrukade medel för IT-utveckling, asyl- och flyktingmedel och läkemedel.

Årsprognosen för finansieringen är 134 mnkr bättre än resultatmålet, vilket framför allt förklaras av återhämtningen av nedskrivningen av pensionsportföljen, samt icke förbrukade medel från nationella överenskommelser, befolkningsförändringar och reserver.

Tabell: Ekonomisk handlingsplan 2018

	Uppdrag		Utfall	Prognos
	Helår 2019	april 2019	april 2019	2019
Närsjukvård	138,7	44,7	26,6	64,3
Länssjukvård	84,2	23,1	7,6	27,3
Totalt	222,9	67,8	34,2	91,6

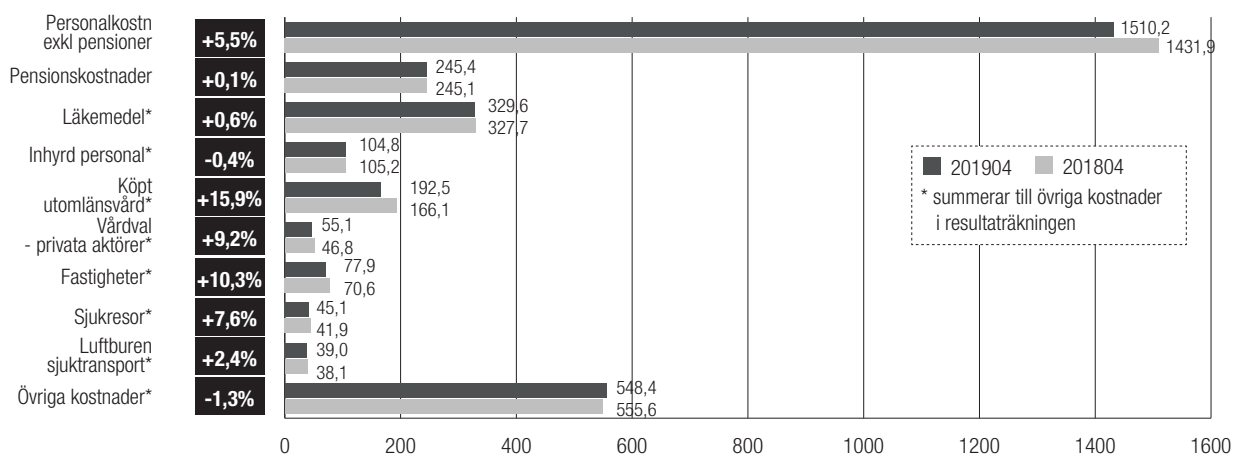
Division Närsjukvård och Division Länssjukvård har uppdrag att minska sina kostnader med 222,9 mnkr jämfört med 2018. Utfallet av åtgärderna är 34,2 mnkr (50,4 procent) till och med april jämfört med planerade 67,8 mnkr. I årsprognosen bedöms 91,6 mnkr (41 procent) av de 222,9 mnkr uppnås.

Verksamhetens intäkter

Intäkterna per april är 43 mnkr (10 procent) lägre jämfört med föregående år men 16 mnkr bättre än budget. Den positiva avvikelsen mot budget beror bland annat på vinster vid fastighetsförsäljningar, ersättningar för utskrivningsklara patienter samt ersättningar för slutenvård men också lägre intäkter i folktandvården och lägre statsbidrag.

Verksamhetens kostnader

Diagram: Verksamhetens kostnader (förändring i procent samt mnkr)

Personalkostnader

Personalkostnaderna för perioden exklusive pensionskostnader har ökat med 78 mnkr (5,5 procent) jämfört med föregående år.

Löneavtalsökningen utgör 55 mnkr, kostnaderna för övertid har ökat med 0,2 mnkr och jour och beredskap har ökat med 3,5 mnkr. Kostnaderna för basbemanning (arbetad och ej arbetad tid) och andra personalkostnader har ökat med 19 mnkr.

Den arbetade tiden exklusive jour/beredskap för egen anställd personal ökar med 76 årsarbetare (1,2 procent). Basbemanningen har ökat med 81 årsarbetare, övertiden har minskat med 5 årsarbetare (5,4 procent). Jour/beredskap har ökat med 3 årsarbetare (3,6 procent).

Frånvarotiden har minskat med motsvarande 63 årsarbetare. I frånvarotiden är det sjukfrånvaron som står för största förändringen och minskar med 72 årsarbetare. Även kompledighet och semester minskar medan föräldraledighet ökar. Kostnaderna för sjukfrånvaro har minskat med 3 mnkr (12,1 procent). Antalet anställda har ökat med 73 jämfört med årsskiftet.

Kostnader för pensioner

Pensionskostnaderna för perioden uppgår till 245 mnkr vilket är på samma nivå som föregående år. Årsprognosen ligger på 734 mnkr vilket 16 mnkr högre än budget. Kostnadsökningen förklaras till största delen av högre pensionsutbetalningar där orsaken främst är förtida temporära uttag av pension. Prognosen för de finansiella kostnaderna på pensionsskulden för perioden är 102 mnkr vilket är 55 mnkr högre än föregående år på grund av ett högre ränteantagande, men är i nivå med budget. Pensionskostnaderna och pensionsutbetalningar kommer att öka under en lång tid framöver och regionen har satt av medel i en långsiktig pensionsportfölj för att möta dessa.

Inhyrd personal

Kostnaden för inhyrd vårdpersonal uppgår till 104,8 mnkr vilket är en minskning med 0,3 mnkr jämfört med föregående år. Av kostnaden avser 91,6 mnkr läkare, 11,3 mnkr sjuksköterskor och 1,8 mnkr övrig vårdpersonal. I primärvården har den inhyrda personalen minskat för både läkare (-1,7 mnkr) och sjuksköterskor (-0,3 mnkr). Inom somatisk vård ökar den totala inhyrningen, varav läkare ökar (8,1 mnkr) och sjuksköterskor minskar (-6,8 mnkr). Psykiatrin ligger på samma nivå som föregående år. Årsprognosen för inhyrd personal bedöms uppgå till 297 mnkr vilket är 32 mnkr (10 procent) lägre än 2018.

Köpt utomlänsvård

Kostnaderna för köpt utomlänsvård är 192 mnkr för perioden varav riks- och regionsjukvård 187 mnkr. Division Länssjukvård har ökat sina kostnader med 22 mnkr och division Närsjukvård med 5 mnkr jämfört med motsvarande period föregående år. Det är framförallt kostnaderna för köpt utomlänsvård hos Norrlands universitetssjukhus (+13 mnkr) och Akademiska sjukhuset i Uppsala (+10 mnkr) som ökat. Verksamhetsområde Kirurgi/Urologi står för den största ökningen (+12 mnkr). Årsprognosen bedöms uppgå till 593 mnkr vilket är en minskning med 17 mnkr jämfört föregående års utfall som var 610 mnkr.

Läkemedel

Kostnader för läkemedel till och med april månad är 329,6 mnkr, vilket är 1,9 mnkr högre än föregående år och en ökning med 0,6 procent. Sveriges kommuner och landsting (SKL) bedömer att Region Norrbotten har högre läkemedelskostnader än riket utifrån länets befolkningsstruktur. Målet är att skillnaden mellan regionens och rikets kostnader per invånare ska vara högst 350 kr på helår 2019. För perioden januari till april är skillnaden 367 kr per invånare, vilket är 17 kr högre än målet. Länets högre kostnad gentemot riket förklaras till stor del av att regionen har en högre användning av läkemedel mot gauchers sjukdom, skelleftesjukan, cancerläkemedel och läkemedel mot inflammatoriska led- och tarmsjukdomar. Skillnaden mellan periodens utfall och mål motsvarar ungefär 4 mnkr på årsbasis.

Prognosen för läkemedel visar på ett helårsutfall på 960,6 mnkr, vilket är 5,8 mnkr högre än utfallet 2018. Nya avtal med höga återbärningar påverkar kostnaderna positivt.

Skatteintäkter och statsbidrag

Storleken på skatteintäkterna påverkas av skattesatser, befolkningens storlek, sysselsättningsnivå, lönenivå och skattesats. Skatterna 2019 beräknas ge ett underskott mot budget på 24 mnkr på helår beroende på den senaste skatteunderlagsprognosen från maj. Underskottet beror främst på förändringar i regelverk efter att budget beslutats, minskningen mildras dock av en positivare utveckling av arbetsmarknaden. Generella statsbidrag och utjämning bedöms ge ett underskott mot budget på 29 mnkr på helår. Underskottet beror främst på att välfärdsmiljarden som utlovats i budgetpropositionen 2018 inte beslutats av riksdagen, vilket motsvarar 36 mnkr samt att läkemedelsstatsbidraget bedöms ge ett underskott på 9 mnkr. Regionen kompenseras enligt finansieringsprincipen för regeländringar med 16 mnkr.

Investeringar

Regionfullmäktige har för året beviljat en ram för investeringar på totalt 293 mnkr och en likviditetsram på 571 mnkr. Under perioden har regionen investerat totalt 126 mnkr fördelat på 73 mnkr i fastigheter, 49 mnkr i inventarier och 3 mnkr i finansiella anläggningstillgångar. Investeringar i fastigheter avser till största delen investeringar i Sunderby sjukhus: utökning av frikyla, etapp D/E akut/IVA och etapp B psykiatri. Investeringarna i inventarier fördelas på 25 mnkr i medicinteknisk utrustning, 3 mnkr i IT-utrustning, 12 mnkr i hjälpmedel för funktionshindrade och 9 mnkr i övriga inventarier. Prognosen över investeringar är totalt 438 mnkr varav 277 mnkr avser fastigheter, 151 mnkr avser inventarier och 10 mnkr avser finansiella investeringar.

Likvida medel och kortfristiga placeringar

Likvida medel

Saldot för likvida medel per april är 980 mnkr vilket är 108 mnkr lägre än 2018. Minskningen beror på ett negativt likviditetsflöde från verksamheten med -5 mnkr och -103 mnkr från investeringsverksamheten. Regionen har som mål att upprätthålla en likviditetsreserv¹ som omfattar minst 10 procent av regionens årliga nettokostnader vilket motsvarar 834 mnkr. Målet är alltså uppnått.

Pensionsmedelsförvaltning

Både pensionskostnaderna och likviditetsbelastningen från pensionsutbetalningarna beräknas öka kraftigt de kommande 25 åren. Region Norrbotten har sedan 1997 långsiktigt avsatt medel för att möta framtida pensionsutbetalningar.

Marknadsvärdet för pensionsportföljen per april uppgår till 4 031 mnkr vilket är 268 mnkr mer än vid årsskiftet då marknadsvärdet låg 118 mnkr under anskaffningsvärdet till följd av en nedgång på finansmarknaderna. Marknadsvärdet har återhämtat sig under 2019 och är nu högre än innan nedgången påbörjades 2018 och är 147 mnkr högre än anskaffningsvärdet.

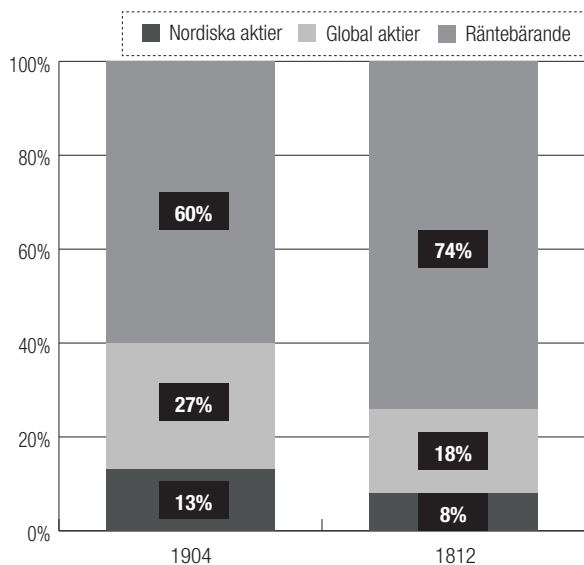
Tabell: Avkastning

	Regionen	Jämförelseindex	KPI +3%
Avkastning i år, portföljen	7,1%	14,1%	
varav aktier	22,7%	23,8%	
varav räntor	1,0%	0,4%	
Avkastning rullande 5 år	3,4%		4,3%

Avkastningen hittills i år är 7,1 procent vilket är 7,0 procentenheter sämre än jämförelseindex, vilket beror på att aktieandelen varit lägre än normalportföljen i regionens finanspolicy som jämförelseindex är beräknat på. Avkastningen på aktier är 22,7 procent och 1,0 procent på räntebärande papper. Det långsiktigt reala avkastningsmålet om konsumentprisindex (KPI) + 3 procentenheter sett över en rullande femårsperiod har inte uppnåtts. Avkastningen för den senaste 5-årsperioden har varit 3,4 procent vilket är 0,9 procentenheter lägre än målet.

1 Med likviditetsreserv avses regionens koncernkonto och checkkredit som är knuten till den, räntebärande placeringar och räntefonder med god likviditet inom den långsiktiga kapitalförvaltningen

Diagram: Tillgångsfördelning pensionsportfölj (procent)

I finanspolicyn beslutad av regionfullmäktige i juni 2018 finns regionens placeringsstrategi. Förvaltningen bygger på en dynamisk allokeringsstrategi med fokus på riskhantering. Andelen riskfyllda placeringar i pensionsportföljen ska enligt strategin vara hög för att nå hög avkastning och löpande justeras så att portföljens värde inte riskerar att falla under 85 procent av det högsta värdet de senaste 24 månaderna. Infasning av en ny portföljsammansättning påbörjades under hösten 2018 men fick avbrytas på grund av turbulensen på finansmarknaderna. Infasningen har återupptagits under 2019 och vid utgången av april månad bestod portföljen av 40 procent aktier och 60 procent räntebärande tillgångar.

Pensionsförpliktelser

Regionens totala pensionsförpliktelser uppgår till 7 690 mnkr, varav 4 378 mnkr finns utanför balansräkningen som en ansvarsförbindelse och resterande finns som avsättning i balansräkningen. De totala pensionsförpliktelserna är 68 mnkr högre än 2018.

Marknadsvärdet på pensionsportföljen motsvarar 53 procent av de totala pensionsförpliktelserna. Det är en ökning från föregående år men målet på 61 procent konsolideringsgrad nås inte på grund av att infasningen av portföljen fick avbrytas i och med nedgången på marknaden innan årsskiftet. Det långsiktiga målet i finanspolicyn är att pensionsmedlen på sikt ska täcka hela pensionskulden.

Tabell: Region Norrbottens pensionsmedelsförvaltning, mnkr

	2019-04	2018-04
Pensionsförpliktelse (balansräkning, avsättning)	3 128	2 846
Pensionsförpliktelse (balansräkning, avvecklingsreserver)	0	0
Pensionsförpliktelse (ansvarsförbindelse)	4 467	4 681
Summa förpliktelser inklusive löneskatt	7 595	7 527
Pensionsportfölj, anskaffningsvärde inkl. depåkonto	3 884	3 116
Pensionsportfölj, marknadsvärde	4 031	3 241
Återlån	3 564	4 286
Pensionsportfölj, orealiserad avkastning	147	125
Pensionsportfölj, realiserad avkastning	2	23
Marknadsvärde i procent av pensionsförpliktelserna	53 %	43 %

Balanskravet och god ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen ska kommuner och landsting ska ha en ekonomi i balans, d v s intäkterna ska överstiga kostnaderna. Uppkommet underskott ska regleras senast tredje året efter det att underskottet uppkommit. Om det finns synnerliga skäl kan fullmäktige besluta att sådan reglering inte ska göras. Prognosticerade årsresultatet för 2019 på 174 mnkr räcker inte för att uppnå ett positivt balanskravsresultat efter justering av orealiserade vinster/förluster med 318 mnkr i pensionsportföljen.

Det prognosticerade balanskravsresultatet 2019 uppgår till -144 mnkr vilket består av verksamhetens resultat -50 mnkr, finansiella kostnader -104 mnkr och realiserade vinster i portföljförvaltningen med +10 mnkr. Någon avsättning till resultatutjämningsreserv kan inte göras då balanskravsresultatet är negativt.

Avstämning mot kommunallagens balanskrav, mnkr:

Balanskravsutredning (mnkr)	Prognos 2019	2018	2017	2016
Årets resultat enligt resultaträkning	174	150	302	198
Avgår samtliga realisationsvinster från anläggningstillgångar	-16	0	-6	0
Justering för realisationsvinster/förluster enligt undantagsmöjlighet	16	0	0	0
Orealiserade vinster/förluster i värdepapper	-200	118	0	0
Återföring av orealiserade vinster/förluster i värdepapper	-118	0	-1	-1
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	-144	268	295	197
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0	0	-	-
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0	0	-	-
Årets balanskravsresultat	-144	268	295	197
Balanskravsunderskott från tidigare år	0	0	-78	-275
Summa	-144	268	217	-78
Balanskravsunderskott	-144	0	0	-78
Resultatutjämningsreserv²:				
2 procent av skatter och statsbidrag	168	164	-	-
Årets resultat	174	150	-	-
Årets balanskravsresultat	-144	268	-	-
Avsättning till resultatutjämningsreserv	0	0	-	-
Ingående resultatutjämningsreserv	0	0	-	-
Utgående resultatutjämningsreserv	0	0	-	-

Även om regionen prognosticerar ett positivt resultat så är verksamhetens resultat negativt. För att upprätthålla en ekonomi i balans krävs att divisionerna genomför kraftfulla åtgärder som ger ekonomisk effekt och att andra kostnader inte samtidigt ökar.

2 Avsättning till resultatutjämningsfonden kan göras då det lägsta av årets resultat och balanskravsresultatet överstiger 2 % av skatter och statsbidrag.

Kommentarer till måluppfyllelsen från Regionala utvecklingsnämnden

Mer EU-medel till Norrbotten och Västerbotten

Regionen har tillsammans med andra aktörer i Norrbotten och Västerbotten aktivt arbetat med att tillgodogöra länet mer utvecklingsmedel. Arbetet har inneburit att strukturfonderna som är tillgängliga för Norrbotten har utökat sitt fondinnehav med drygt 300 miljoner kronor för programperioden.

Ökad kunskap för bättre prioriteringar

Regionen har inlett ett arbete med att utveckla en lärandeplan som utgår från Norrbottens regionala utvecklingsstrategi 2030. Lärandeplanens syfte är att skapa en bättre systematisk uppföljning samt utvärdering av det regionala tillväxtarbetet i länet, bidra till ett ökat lärande av utvecklingsinsatser som genomförts med medel från anslag 1:1 och att omsätta kunskaper i det fortsatta utvecklingsarbetet. Det kan till exempel handla om att styra projektinsatser till områden som har utvecklingsbehov. Lärandeplanen kommer att kompletteras med riktlinjer för finansiering för att skapa en tydligare styrning och prioritering av tillväxtmedlen som är begränsade och ska satsas där de kan göra mest nytta och ge störst effekt. Finansieringen ska växlas upp mot andra lokala, regionala, nationella eller EU-medel.

Arbetet med en riktlinje för finansiering av regional utveckling har påbörjats och förväntas vara genomförd under året.

Regionala kollektivtrafikmyndigheten och länstrafiken RUN

I slutet av förra året redovisades en utredning gällande ledning och styrning av regionala kollektivtrafikmyndigheten (RKM) och Länstrafiken i Norrbotten AB. Utredningen pekade på ett antal förbättringsförslag för att öka transparensen mellan myndigheten och bolagen för att på så sätt få bättre kunskap om hur kollektivtrafiken kan styras.

Utredningen har också legat till grund för kravprofilen av ny myndighetschef och tillika VD för Länstrafiken och Bussgods. En ny VD, Mats Aspemo, har rekryterats och tillträder under augusti månad 2019.

Under perioden januari till april har en utredning om Bussgods ekonomi initierats. Sammanslagningen med övriga bussgodsbolag har pausats i väntan på utredningen.

Kostnadseffektiv verksamhet

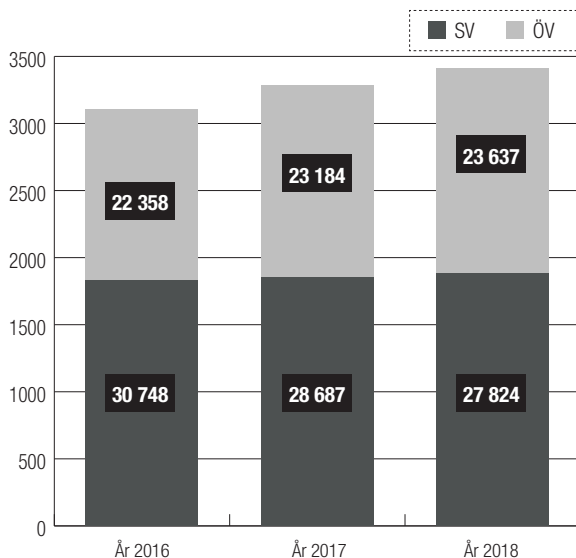
Utveckling av kostnader, produktion och produktivitet i somatisk vård

Under många år har trenden varit minskande antal vårdtillfällen, läkarbesök och ökande antal besök hos övriga vårdgivare. Samtidigt har kostnaderna ökat. Patienter som vårdas inläggande på sjukhus är allt sjukare och mer vårdtunga. Samma trender ses i hela landet.

Region Norrbottens KPP-system (kostnad per patient) möjliggör uppföljning av hur kostnader, produktion och produktivitet utvecklas. Det möjliggör även mätning av produktivitet per kvartal från och med år 2016. Hittills kan resultat redovisas till och med kvartal 4 2018. Produktivitet mäts som kostnader i relation till DRG-poäng istället för besök och vårdtillfällen då DRG bättre beaktar vårdtyngden.

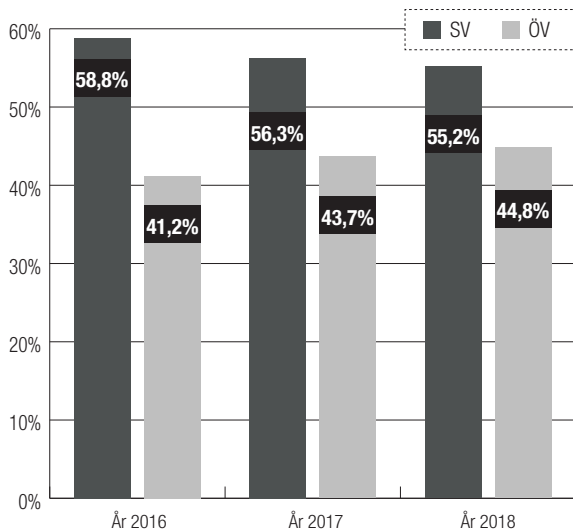
Produktionen av somatisk vård kostar totalt cirka 3,4 miljarder kronor för år 2018, en ökning med 120 mnkr, 4 procent, jämfört med år 2017. För somatisk öppenvård har kostnaderna ökat med 90,1 mnkr, 6 procent, mellan år 2017 och år 2018. Produktionen DRG-poäng har samtidigt ökat med 2,0 procent och den genomsnittliga vårdtyngden har ökat 0,9 procent. Sammantaget innebär det en minskad produktivitet i somatisk öppenvård med 1,4 procent mellan år 2017 och år 2018. Kostnaderna i somatisk slutenvård har under samma period ökat med 30,1 mnkr, 2,0 procent. Produktionen har minskat med 3,0 procent och den genomsnittliga vårdtyngden har ökat 1,8 procent. Sammantaget innebär det en minskad produktivitet i somatisk slutenvård med 1,9 procent mellan år 2017 och år 2018.

Tabell: Total produktionskostnad och antal DRG-poäng
Somatisk sluten- och öppenvård (Mnkr)

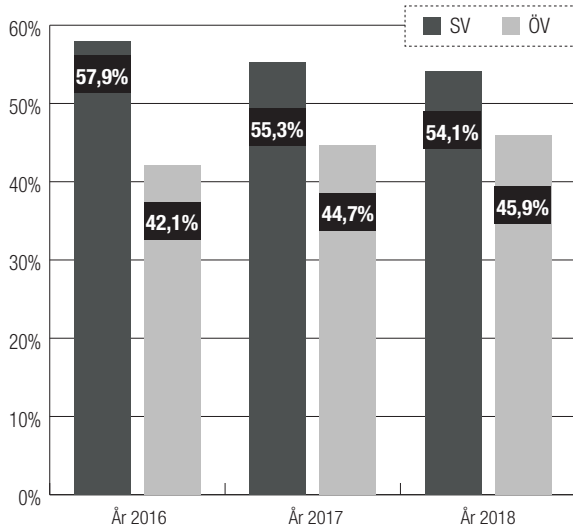

Öppenvården ökar

**Diagram: Andel av total produktionskostnad
Somatisk öppen- och slutenvård (procent)**

**Diagram: Andel av total produktion av DRG-poäng
Somatisk öppen- och slutenvård (procent)**

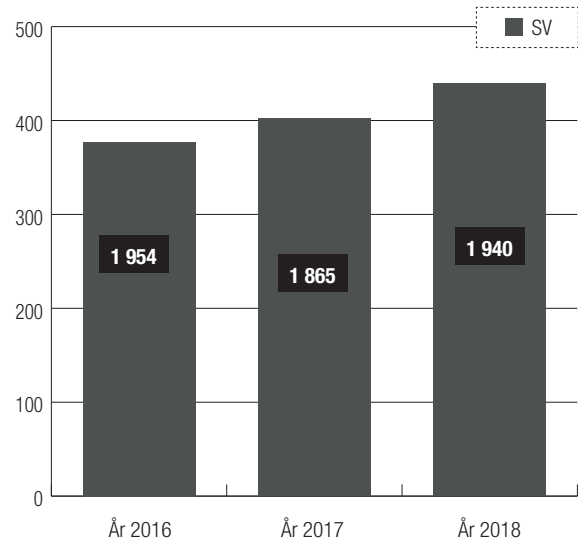

Öppenvårdens andel av totala kostnader för somatisk vård ökar och utgör år 2018 44,8 procent, en ökning med 3,6 procentenheter jämfört med 2016 och 1,1 procentenheter jämfört med år 2017. Öppenvårdens andel av total produktion DRG-poäng i somatisk vård utgör 45,9 procent, en ökning med 3,8 procentenheter jämfört med 2016 och 1,2 procentenheter sedan år 2017.

Dagsjukvård är öppenvård som innebär mer omfattande och/eller resurskrävande insatser än vad ett öppenvårdsbesök normalt kräver. Dagsjukvård omfattar dagkirurgi, dagmedicin och övrig dagsjukvård. För dagsjukvården har antalet vårdkontakter ökat 4,5 procent och kostnadsökningen har varit 3 procent 2018 jämfört med 2017. Vårdtyngden har minskat med 0,8 procent, sammantaget innebär det en ökad produktivitet i dagsjukvården med 3,4 procent.

Kostnadsytterfall

Diagram: Total produktionskostnad och antal vårdtillfällen för ytterfall. Somatisk slutenvård (Mnkr)

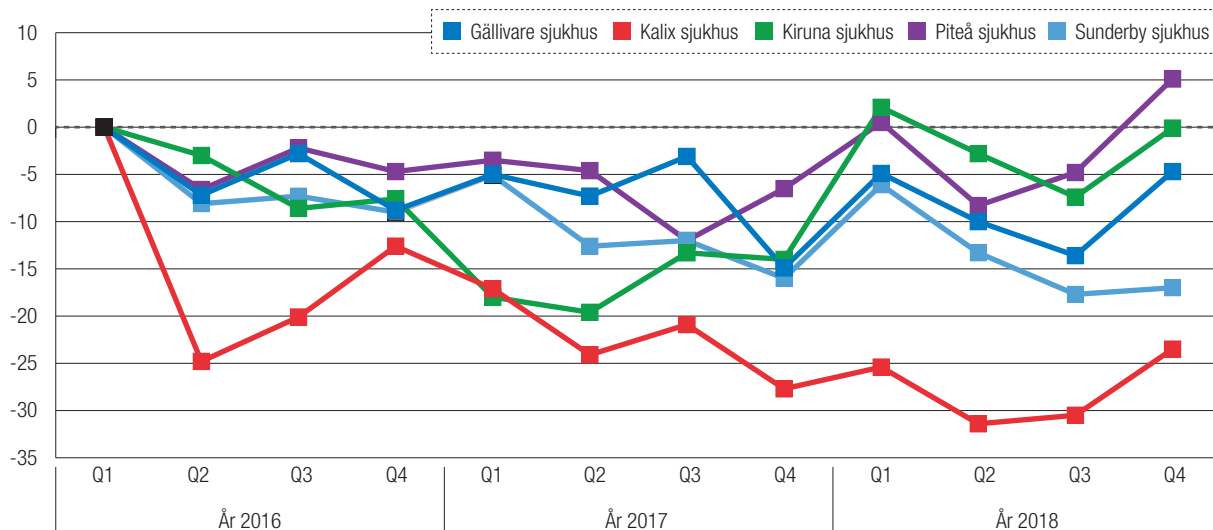
Kostnaderna för vårdtillfällen som är ytterfall, dvs vårdtillfällen som är väsentligt dyrare än genomsnittet, har ökat med 37 mnkr, 9 procent, mellan år 2017 och år 2018. Antalet ytterfall har ökat med 75 stycken, 4 procent. Kostnadsökningen och produktivitetsförsämringen i somatisk slutenvård förklaras av ökningen av antal ytterfall. Andelen vårdtillfällen som är ytterfall är 6,6 procent av det totala antalet vårdtillfällen år 2018, vilket är en ökning med 0,6 procentenheter jämfört med kvartal år 2017. Snittet för riket är 4,1 procent år 2017.

Produktivitetsutveckling per sjukhus, per kvartal sedan år 2016

Produktivitetsutvecklingen inom somatisk vård per kvartal och sjukhus framgår av diagrammen nedan. Varje kvartal jämförs med kvartal 1 2016.

Diagram: Produktivitet, jämförelse med kvartal 1, 2016.

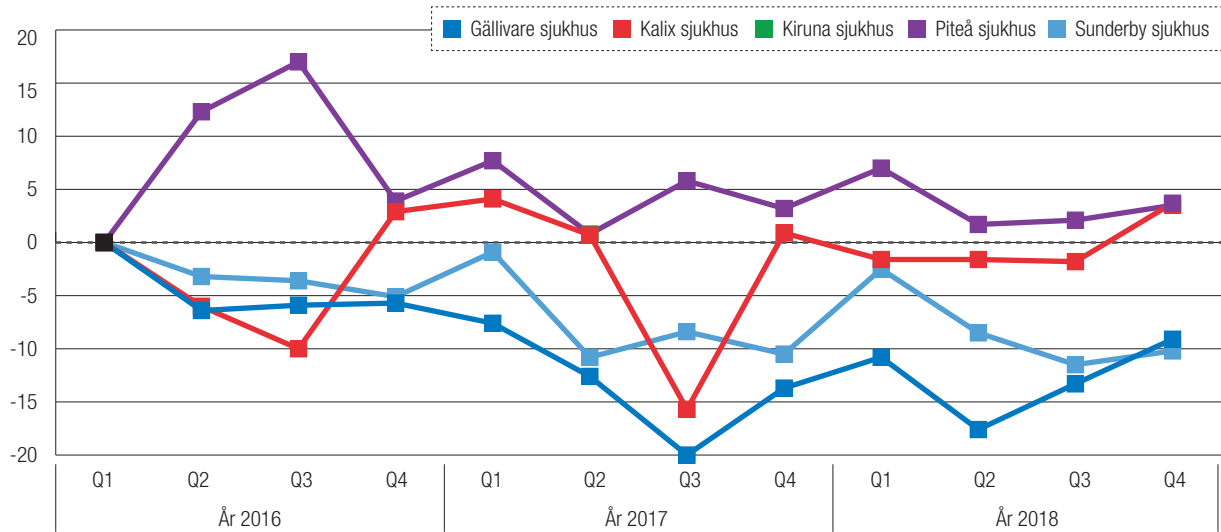
Somatisk slutenvård (procent)

Samtliga sjukhus i regionen har försämrat produktiviteten i somatisk slutenvård sedan kvartal 1 2016, Piteå sjukhus har den minsta försämringen och Kalix sjukhus har den största försämringen med 23,5 procent lägre produktivitet kvartal 4 2018 jämfört med kvartal 1 2016. Under 2018 har Piteå och Kiruna sjukhus förbättrat produktiviteten jämfört med 2017. Gällivare, Kalix och Sunderby sjukhus har fortsatt att tappa i produktivitet under 2018. I Gällivare och Kalix har produktiviteten dock ökat sista kvartalet år 2018.

Diagram: Produktivitet, jämförelse med kvartal 1, 2016

Somatisk öppenvård (procent)

Piteå sjukhus har haft en stabil produktivitet i öppenvård under år 2017 och år 2018. Även Kalix sjukhus har haft en stabil produktivitet under år 2018, till och med en ökning under sista kvartalet. Gällivare sjukhus har tappat kraftigt i produktivitet till och med kvartal 3 år 2017 och har därefter ökat men ligger fortfarande 9 procent lägre än i början av år 2016. Sunderby sjukhus har minskat produktiviteten och har under flera kvartal legat på en produktivitet cirka 10 procent lägre än kvartal 1 2016.

Vårdproduktion¹

Tabell: Vårdproduktion

		April 2019	April 2018	Förändring % 2019/2018
Läkarbesök	Primärvård	96 529	100 086	-3,6%
	Somatik	73 072	73 251	-0,2%
	Vuxenpsykiatri	6 286	6 035	+4,2%
	Totalt	175 887	179 372	-1,9%
Övriga vårdgivarbesök	Primärvård	169 905	167 790	+1,3%
	Somatik	68 602	62 819	+9,2%
	Vuxenpsykiatri	24 085	23 268	+3,5%
	Totalt	262 592	253 877	+3,4%
Totalt antal besök		438 479	433 249	+1,2%
varav distansbesök		864	573	+50,8%
Vårdtillfällen	Primärvård	667	666	+0,2%
	Somatik	10 234	10 537	-2,9%
	Vuxenpsykiatri	990	900	+10,5%
	Totalt	11 891	12 103	-1,8%

Antalet läkarbesök har minskat med 1,9 procent jämfört med föregående år. Det är främst akuta besök och återbesök inom primärvård som minskar. Även återbesöken i somatisk vård minskar. Läkarbesöken ökar däremot i psykiatri. Norrbottningarnas läkarbesök sker till 55 procent i primärvården, 41 procent i den somatiska vården och 4 procent i psykiatrin. Besök till övriga vårdgivare har ökat med 3,4 procent, ökningen är i samtliga typer av besök. Av besöken i primärvård uppgår andelen läkarbesök hos privata hälsocentraler till 13,4 procent och till 14,1 procent för övriga

vårdgivarbesök. Under perioden är det 905 fler listade personer hos de privata hälsocentralerna jämför med föregående år. Distansbesöken uppgår till 864 vilket är en ökning jämfört med 2018.

Antalet vårdtillfällen är 1,8 procent färre än under 2018. Minskningen inom somatisk vård förklaras av att vårdplatser har stängts ner pga. bemanningssvårigheter. Vårdtillfällen i psykiatrin ökar, primärvård ligger i nivå med föregående år.

1 Avser Region Norrbotten och privata hälsocentraler i Norrbotten

Tabell: Konsumtion av vård

	Utfall April 2019	– andel kvinnor	– andel män	Utfall April 2018	– andel kvinnor	– andel män
Läkarbesök	175 887	95 769	80 118	179 372	97 955	81 417
Övriga vårdgivarbesök	262 592	152 027	110 565	253 877	147 990	105 887
Vårdtillfällen	11 891	6 358	5 533	12 103	6 380	5 723

Av den vård som produceras av Region Norrbotten och privata hälsocentraler i Norrbotten är det kvinnor som står för 54 procent av läkarbesöken, 58 procent av besöken till övriga vårdgivare och 53 procent av antalet vårdtillfällen.

Fördelningen mellan kvinnor och män ligger på samma nivå som 2018.

Bolag, stiftelser och kommunalförbund

Regionen arbetar för länets utveckling på många sätt även utanför den egna organisationen. Arbetet sker bland annat genom ägande, ekonomiska bidrag, medfinansiering, huvudmannaskap och representantskap i styrgrupper och andra liknande grupperingar. För all anslagstilldelning gäller att insatserna ska vara av regional karaktär.

Bolag

Almi Företagspartner Nord AB

Almi verkar för att bärkraftiga idéer och företag ska utvecklas. Med rådgivning, lån, riskkapital och inkubation möter Almi kunder i företagandets alla faser – från idébärare till framgångsrika företagare. Arbetet är marknadskompletterande och utförs så att snedvridning av konkurrensen undviks. Almi ägs av staten tillsammans med regionala offentliga ägare och finns på 40 orter i landet.

Almi Företagspartner Nord AB verkar i Norrbotten och Västerbotten och ägs av statliga Almi Företagspartner AB till 51 procent samt av Region Norrbotten och Region Västerbotten till 24,5 procent vardera.

Arctic Business Incubator AB

ABI är Sveriges nordligaste inkubator med verksamhet från Kiruna i norr till Skellefteå i söder. ABI jobbar med idéer från alla branscher. Idéerna kan komma från enskilda entreprenörer, Luleå tekniska universitet, institutioner och forskningsorganisationer samt existerande bolag. Bolaget ägs till nio procent av regionen och resterande av Holding Aktiebolaget vid Luleå tekniska universitet, Fastighets Aktiebolaget Polaris, Längmanska Företagarfonden, Luleå kommun, Stiftelsen Norrlandsfonden.

Arctic Link AB

Bolaget trafikerar flyglinjen Arctic Airlinck på sträckan Oulu – Luleå – Tromsö för att skapa möjligheter, initiera och stärka samarbeten som kommer näringsliv, offentlig sektor och universiteten till nytta. Bolaget ägs av Norrbottens Handelskammare Service AB till sju procent samt av Region Norrbotten, Troms fylkeskommune samt Oulu Stad till 31 procent vardera. Bolaget bedriver inte någon verksamhet och en likvidationsprocess har därför startats.

BD Pop AB

Bolaget ska vara ett regionalt resurs- och produktionscentrum för populärmusik i syfte att stödja talanger, stärka den regionala musikbranschen och stimulera tillväxt av kreativa näringar.

Bolagets huvudsakliga verksamhetsområden ska vara artistutveckling, branschutveckling, inspelning, distribution, marknadsföring, kompetens- och affärsutveckling samt arrangemang i samarbete med lokala arrangörer.

BD Pop ägs till 55 procent av Region Norrbotten, till 20 procent av Luleå kommun och resterande av Boden, Jokkmokk, Pajala, Piteå, Älvsbyn, Övertorneå, och Övertorneå kommuner. Arbetet pågår också med att uppnå att fler av länets kommuner ska bli delägare.

Filmpool Nord AB

Bolagets två huvuduppdrag är att vara ett produktionscentrum för långfilm, audiovisuella verk och Tv-drama samt vara ett regionalt resurscentrum innefattande bland annat filmpedagogik, barn- och ungdomsverksamhet, talangutveckling, digitalutveckling, visning och spridning av film, filmkulturella frågor och biograffrågor.

Bolaget arbetar också med att stärka den regionala

filmbranschen genom att lyfta fram och förmedla kontakter till regionens inspelningsmiljöer, filmarbetare, teknikbolag och serviceföretag till nationella och internationella filminspelningar.

Filmpool Nord ägs till 32,86 procent av regionen och resterande ägare är 11 av länets kommuner.

Informationsteknik i Norrbotten AB

Bolaget ska erbjuda ett länsgemensamt fiberbaserat höghastighetsnät till näringsliv och offentlig service för ett utökat tjänsteutbud som bidrar till ekonomisk tillväxt och utveckling i regionen.

Bolaget ägs till 47 procent av regionen och resterande av kommunerna i länet.

Invest i Norrbotten AB

Bolaget arbetar med att exportera kännedom och kunskap om affärsmässiga möjligheter i Norrbotten för att få fler etablerare och investerare till länet. Invest in Norrbotten ska koordinera ett systematiskt proaktivt investerings- och etableringsarbete i Norrbotten och länets kommuner. Arjeplog, Jokkmokk och Piteå kommun är med som partners, det vill säga, de är inte delägare men köper tjänster av bolaget.

Bolaget ägs till 84,8 procent av regionen. Övriga ägare är Arvidsjaur, Boden, Haparanda, Kalix, Luleå, Älvsbyn, Övertorneå och Övertorneå kommuner.

Matlaget i Gällivare AB

Bolaget producerar mat till institutioner inom Gällivare kommun samt till landstingets lokala hälso- och sjukvårdsverksamhet. Bolaget ägs till 40 procent av regionen och till 60 procent av Gällivare kommun. Ett arbete med att sälja regionens aktier till Gällivare kommun pågår och beräknas vara klart under 2019.

Energikontor Norr AB

Bolagets uppdrag är att driva energi- och miljöfrågor på lokal och regional nivå i ett internationellt perspektiv. Detta görs genom att arbeta för en ökad användning av förnyelsebar energi och en ökad energieffektivisering. Arbetet ska även bidra till ett ökat regionalt samarbete inom energi- och miljöområdet samt till regionsamverkan i EU-samarbetet. Bolaget ägs till 50 procent av regionen och till 50 procent av länets kommuner.

Norrbotten AB

Syftet för bolaget är främst att ge arbetet för Norrbotten en juridisk och organisatorisk plattform och att tydligt markera länens ambition och engagemang för att genomföra projektet med en järnväg längs norrbottenskusten.

Norrbotten AB ägs av Region Norrbotten, Region Västerbotten samt berörda kommuner längs den tänkta bansträckan.

Stiftelser

Norrbottens forskningsråd

Norrbottens Forskningsråd medfinansierar FoU projekt där sökande är från Luleå tekniska universitet eller ett institut med verksamhet i Norrbotten som har forskningsuppgifter i samverkan med minst ett Norrbottens företag. Norrbottens Forskningsråd är en stiftelse bildad 1986. Stiftarna är Länsstyrelsen i Norrbottens län, Region Norrbotten, Luleå tekniska universitet samt ett 30-tal företag och organisationer.

Stiftelsen Norrbottensteatern

Uppdraget för teatern är att driva och organisera konstnärlig verksamhet. Via produktioner och distributionsformer ska teatern nå människor i deras egen miljö. Teatern drivs i form av en stiftelse med regionen och Luleå kommun som huvudmän. Region Norrbottens andel är 58 procent.

Kommunalförbund

Regionala kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten (RKM)

Regionala kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten är ett kommunalförbund som ska samordna, effektivisera och utveckla kollektivtrafiken. Medlemmar är länets kommuner samt regionen.

Länstrafiken i Norrbotten är ett helägt dotterbolag till Regionala kollektivtrafikmyndigheten. Länstrafiken hanterar praktiskt medlemmarnas trafik i länet. Norrtåg är ett bolag som RKM äger till 25 procent. Resterande ägs av kollektivtrafikmyndigheterna i Jämtland och Västernorrland samt av Länstrafiken i Västerbotten. Norrtåg organiserar och hanterar den regionala tågtrafiken i regionen.

Norrandstingens Regionförbund (NRF)

Norrandstingens Regionförbund bildades 2005 av landstingen i norra sjukvårdsregionen – Region Jämtland-Härjedalen, Västernorrland, Västerbotten och Norrbotten. Regionförbundet är ett samverkansorgan för att tillvarata och utveckla gemensamma intressen inom hälso- och sjukvård, utbildning och forskning och därmed sammanhängande verksamheter.

I regionförbundet har norrandstingen ett gemensamt ansvar för beställning, planering och samordning av regionsjukvård, utbildning och forskning utifrån ett behovs- och befolkningsperspektiv. Förbundets högsta beslutande organ är Förbundsdirektionen med tre ledamöter från varje landsting. Förbundet beslutar om avtal för högspecialiserad vård och om regionens utvecklingsplan för cancervården. Samverkan inom regionen sker i de samverkansgrupper som inrättats inom förbundet

Konstmuseet i Norr

Konstmuseet i Norr bildades 2017 av Region Norrbotten och Kiruna kommun.

Kommunalförbundet ansvarar för att driva konstmu-seiverksamhet i Norrbottens län. Länskonstmuseet etableras i Kiruna och invigdes hösten 2018.

Kommunalförbundet Svenskt ambulans-flyg (KSA)

Kommunalförbundet Svenskt ambulansflyg bildades år 2016. Förbundets medlemmar består av samtliga Sveriges regioner. Förbundets ändamål är att tillhandahålla ambulansflyg för medlemmarna och syftet är att effektivisera ambulansflyget för att öka patientnyttan och patientsäkerheten genom samordning av gemensamma resurser. Styrelsen utgörs av sju ledamöter och sju ersättare där alla Sveriges sjukvårdsregioner är representerade.

Tabell: Stiftelser och bolag (mnkr)

Bolag/stiftelse:	Omsättning 2019-04	Omsättning 2018-04	Resultat före skatt 2019-04	Resultat före skatt 2018-04	Antal anställda
Almi Företagspartner Nord AB	9,5	13,0	0,0	1,2	29
BD Pop AB	3,4	5,3	1,3	3,2	4
Filmpool Nord AB	15,3	10,8	9,4	4,4	7
Informationsteknik i Norrbotten AB	13,7	13,0	0,2	0,9	8
Investeringar i Norrbotten AB	3,5	3,5	0,2	0,2	3,0
Mattlaget i Gällivare AB	11,9	11,4	0,6	0,4	30
Energikontor Norr AB	5,5	5,2	0,0	0,1	14
Regionala kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten (RKM)	202,8	198,8	-2,8	-4,5	100
Stiftelsen Norrbottensteatern	18,1	18,0	0,8	-3,7	53

Ekonomisk redovisning

Redovisningsprinciper

Redovisningsprinciperna har anpassats till lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR).

Förändring jämför med tidigare år är att finansiella instrument värderas till verkligt värde.

Jämförelsetalen för föregående år har omräknats enligt de nya redovisningsprinciperna.

Resultaträkning (mnkr)

		Utfall 2019-04	Utfall 2018-04	Årsprognos 2019	Utfall 2018
Verksamhetens intäkter		380	423	1 168	1 383
Verksamhetens kostnader		-3 219	-3 099	-9 621	-9 371
varav personalkostnader		-1 756	-1 677	-5 195	-4 957
varav övriga kostnader		-1 388	-1 352	-4 192	-4 193
varav avskrivningar		-75	-70	-234	-221
Verksamhetens nettokostnad	Not 1	-2 839	-2 676	-8 453	-7 988
Skatteintäkter	Not 2	2 169	2 125	6 506	6 398
Generella statsbidrag och utjämning	Not 3	632	607	1 897	1 810
Verksamhetens resultat		-38	56	-50	220
Finansiella intäkter	Not 4	268	24	328	126
Finansiella kostnader	Not 5	-35	-26	-104	-196
Resultat	Not 1	195	54	174	150

Kassaflödesanalys (mnkr)

	Utfall 2019-04	Utfall 2018-04	Utfall 2018
Den löpande verksamheten			
Periodens resultat	195	54	150
Justering för avskrivningar	75	70	221
Realisationsvinster/realisationsförluster	-16	-1	10
Justering för gjorda avsättningar	121	114	347
Justering för ianspråktaga avsättningar	-26	-30	-72
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	0	0	0
Justering för pensionsfond/kortfristiga placeringar	-266	-23	-670
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	23	68	-20
Ökning/minskning förråd	15	9	-2
Ökning/minskning kortfristiga skulder	-126	9	24
Verksamhetsnetto	-5	270	-12
Investeringar			
Inköp av materiella anläggningstillgångar	-123	-96	-417
Investeringsbidrag	1	0	0
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	22	0	6
Investering i finansiella anläggningstillgångar	-3	-3	-3
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	0	0	7
Investeringsnetto	-103	-99	-407
Finansiering			
Minskning av långfristiga fordringar	0	0	90
Amortering av långfristiga skulder	0	0	-4
Finansieringsnetto	0	0	86
Förändring av likvida medel	-108	171	-333
Likvida medel vid periodens början	1 088	1 421	1 421
Likvida medel vid periodens slut*	980	1 592	1 088

Balansräkning (mnkr)

	UB 2019-04-30	UB 2018-04-30	IB 2019-01-01 justerat för LKBR	UB 2018-12-31 enligt ÅR
TILLGÅNGAR				
Anläggningstillgångar				
Immateriella tillgångar	12	16	13	13
Fastigheter	1 749	1 545	1 706	1 706
Inventarier	501	503	502	502
Långfristiga fordringar	10	100	10	10
Värdepapper, andelar, bostadsrätter	63	73	60	60
Summa anläggningstillgångar	2 335	2 237	2 291	2 291
Omsättningstillgångar				
Förråd	19	22	34	34
Kortfristiga fordringar	458	393	481	481
Kortfristiga placeringar	4 029	3 116	3 763	3 763
Likvida medel	980	1 592	1 088	1 088
Summa omsättningstillgångar	5 486	5 123	5 366	5 366
SUMMA TILLGÅNGAR	7 821	7 360	7 657	7 657
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
Eget kapital				
Eget kapital	2 813	2 663	2 776	2 663
Periodens resultat	195	54	37	150
Summa eget kapital Not 6	3 008	2 717	2 813	2 813
Avsättningar	3 149	2 863	3 054	3 054
Skulder				
Långfristiga skulder	36	40	36	36
Kortfristiga skulder	1 628	1 740	1 754	1 754
Summa skulder	1 664	1 780	1 790	1 790
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	7 821	7 360	7 657	7 657
Ställda panter och ansvarsförbindelser				
Ansvarsförbindelser pensioner	4 467	4 681	4 628	4 628
Övrigt	595	595	595	595

Investeringsredovisning (mnkr)

Typ av investering	Av Regionfullmäktige beslutad ram 2019	Av regionstyrelsen fördelat från ram 2019	Utfall beslut före 2019	Utfall 2019	Summa 2019-04	Utfall 2018	Beräknad årsprognos investeringar 2019
Immateriella tillgångar				0	0	0	
Fastigheter	125	26	71	2	73	278	277
Inventarier	168	169	20	30	50	139	151
Finansiella anläggningstillgångar	1			3	3	3	10
Totalt	294	195	91	35	126	420	438
varav fastigheter och inventarier externa hyresgäster					0	12	
Av regionfullmäktige beslutad likviditetsram						387	571

Noter

Not 1 Resultat inkl jämförelsestörande poster per tertial och år mnkr								
	Prognos 2019			Utfall 2019	Utfall 2018			
	Totalt	T3	T2	T1	Totalt	T3	T2	T1
Verksamhetens nettokostnad	-8 453	-2 911	-2 703	-2 839	-7 988	-2 754	-2 558	-2 676
Skatter, statsbidrag och utjämning	8 403	2 802	2 800	2 801	8 208	2 729	2 747	2 732
Resultat före finansiella poster	-50	2	-14	-38	220	-25	189	56
Finansiella poster	224	-4	-5	233	-70	-59	-9	-2
Resultat	174	-2	-19	195	150	-84	180	54

Nettokostnad för tertial 1 och 3 är högre än tertial 2 eftersom kostnaden för intjänad semester belastar resultatet då. I tertial 2 sjunker kostnaden på grund av att semesterkostnaden redovisas mot balansräkningen.

Not 2 Skatt per tertial, mnkr								
	Prognos 2019			Utfall 2019	Utfall 2018			
	Totalt	T3	T2	T1	Totalt	T3	T2	T1
Preliminärt utbetalda skatter	6 588	2 196	2 196	2 196	6 422	2 140	2 141	2 141
Prognostiserad slutavräkning 2019/2018	-82	-27	-28	-27	-6	-6	-2	2
Prognostiserad slutavräkning 2018/2017 just	0	0	0	0	-18	0	0	-18
Resultat	6 506	2 169	2 168	2 169	6 398	2 133	2 140	2 125

Not 3 Generella statsbidrag och utjämning, mnkr								
	Prognos 2019			Utfall 2019	Utfall 2018			
	Totalt	T3	T2	T1	Totalt	T3	T2	T1
Inkomstutjämningsbidrag	719	239	240	240	691	221	230	240
Kostnadsutjämningsbidrag	304	102	101	101	278	84	93	101
Strukturbidrag	163	54	55	54	164	55	55	54
Regleringsbidrag/avgift	-48	-16	-16	-16	-76	-35	-25	-16
Bidrag för läkemedelsförmånen	730	244	243	243	712	228	241	243
Generellt bidrag	29	10	9	10	41	18	13	10
Resultat	1 897	633	632	632	1 810	571	607	632

Not 4 Finansiella intäkter, mnkr

	Prognos 2019			Utfall 2019	Utfall 2018			
	Totalt	T3	T2	T1	Totalt	T3	T2	T1
Ränteintäkter	0			0	2	1	1	0
Utdelning på aktier och andelar	10	4	3	3	35	11	19	5
Realisationsvinst/förlust aktiefonder	0	0	0	0	97	77	1	19
Realisationsvinst/förlust räntefonder	0	0	0	0	-8	-4	-4	0
Orealiserade vinster aktiefonder	288	24	25	239	0	0	0	0
Orealiserade vinster räntefonder	30	2	2	26	0	0	0	0
Övriga finansiella intäkter	0	0	0	0	0	0	0	0
Summa	328	30	30	268	126	85	17	24

Not 5 Finansiella kostnader, mnkr

	Prognos 2019			Utfall 2019	Utfall 2018			
	Totalt	T3	T2	T1	Totalt	T3	T2	T1
Räntekostnader	0	0	0	0	0	0	0	0
Räntekostnader pensioner	-101	-33	-34	-34	-75	-25	-25	-25
Orealiserade förluster aktiefonder	0	0	0	0	0	0	0	0
Orealiserade förluster räntefonder	0	0	0	0	0	0	0	0
Värdereglering aktiefonder	0	0	0	0	-95	0	0	0
Värdereglering räntefonder	0	0	0	0	-23	-118	0	0
Övriga finansiella kostnader	-3	-1	-1	-1	-3	-1	-1	-1
Summa	-104	-34	-35	-35	-196	-144	-26	-26

Not 6 Effekten på eget kapital av ändrade redovisningsprinciper:

Förändring eget kapital	Årets resultat 2018	Övrigt eget kapital	Summa eget kapital
Utgående balans enligt årsredovisning 2018	150	2 663	2 813
Justering ändrade redovisningsprinciper:	0	0	0
Omvärdering verkligt värde för finansiella instrument	-113	113	0
Ingående balans 2019-01-01	37	2 776	2 813

www.norrbotten.se